zevenwouden

Verslag inzake de Solvabiliteit en de Financiële Toestand
(SFCR)

Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij Zevenwouden U.A.

Mei 2017

zevenwouden

zevenwouden

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 4
2. Samenvatting ... 5
3. Activiteiten en resultaten ... 8
   - 3.1 Activiteiten ... 8
     - 3.1.1 Zevenwouden ... 8
     - 3.1.2 Belangrijke interne en externe gebeurtenissen ... 11
     - 3.1.3 Resultaat, dividend en ontwikkeling eigen vermogen ... 13
   - 3.2 Resultaten uit verzekeringsactiviteiten ... 15
   - 3.3 Resultaten uit beleggingsactiviteiten ... 16
   - 3.4 Resultaten uit overige activiteiten ... 17
   - 3.5 Overige informatie ... 17
4. Governance bij Zevenwouden ... 18
   - 4.1 Hoofdlijnen van de opzet ... 18
     - 4.1.1 Bestuurlijke structuur ... 18
     - 4.1.2 Juridische structuur ... 19
     - 4.1.3 Organisatiestructuur ... 19
     - 4.1.4 Samenstelling Raad van Commissarissen ... 20
     - 4.1.5 Beleidslijnen ... 21
     - 4.1.6 Beloningsbeleid ... 22
   - 4.2 Deskundigheid en betrouwbaarheid ... 23
   - 4.3 Risicomanagement systeem ... 25
     - 4.3.1 Risicobereidheid ... 25
     - 4.3.2 Risicostrategie en –beleid ... 25
     - 4.3.3 Opzet en organisatie van het systeem van risicomanagement ... 27
     - 4.3.4 Asset-liability Management ... 29
     - 4.3.5 ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) ... 29
   - 4.4 Interne controle omgeving ... 30
     - 4.4.1 Compliance functie ... 32
   - 4.5 Interne audit functie ... 35
   - 4.6 Actuariële functie ... 35
   - 4.7 Uitbesteding ... 35
   - 4.8 Overige belangrijke informatie ... 36
5. Risicoprofiel ... 37
   - Verzekeringstechnische risico's ... 37
   - 5.2 Strategisch risico ... 38
   - 5.3 Omgevings- en reputatierisico ... 38
   - 5.4 Prijsrisico ... 38
   - 5.5 Liquiditeitsrisico ... 39
   - 5.6 Kasstroomrisico ... 40
   - 5.7 Kredietrisico ... 40
   - 5.8 Operationeel risico ... 40
   - 5.9 IT risico ... 40
   - 5.10 Uitbestedingsrisico ... 41
   - 5.11 Integriteitsrisico ... 41
   - 5.12 Solvabiliteitskapitaalvereiste ... 42
6. Financiële positie van Zevenwouden op Solvency II grondslagen ... 43
   - 6.1 Solvency II balans ... 43
   - 6.2 Informatie over de waardering van andere verplichtingen ... 47
   - 6.3 Overige materiële informatie ... 47
7. Kapitaalbeheer ... 48
   - 7.1 Hoofdlijnen van het kapitaalbeleid ... 48
   - 7.2 De solvabiliteit van Zevenwouden ... 48
   - 7.3 De ontwikkeling van de SCR en de MCR ... 50
   - 7.4 De structuur, het bedrag en de kwaliteit van het eigen vermogen ... 53
   - 7.5 Overige gegevens ... 54

1. Inleiding

Voor u ligt ons eerste “verslag inzake de solvabiliteit en de financiële toestand” van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij Zevenwouden U.A. (hierna Zevenwouden). Dit rapport is opgesteld aan de hand van de richtlijnen die daarvoor in de Solvency II regelgeving zijn vastgelegd.

Solvency II vereist twee ‘kwalitatieve’ rapportages:

- een openbaar rapport inzake de solvabiliteit en de financiële positie, ook wel aangeduid met de Engelse afkorting “SFCR” (Solvency & Financial Condition Report);

- een vertrouwelijk rapport aan de toezichthouder (in casu: DNB) betreffende min of meer dezelfde onderwerpen, maar dan met meer detail en inclusief eventuele vertrouwelijke informatie.
  Deze rapportage maakt deel uit van wat wordt aangeduid als de “RSR” (regular supervisory report).

Het normenkader voor het opstellen van deze rapportage wordt gevormd door de volgende wet- en regelgeving, aangevuld met toelichtingen van de toezichthouder:

- *Solvency II Directive (2009/138/EG), artikel 51 en verder;*
- *Gedelegeerde Verordening Solvency II (EU 2015/35), Hoofdstuk 12 en 13;*
- *Uitvoeringsverordening (EU 2015/2450);*
- *Relevante richtsnoeren van EIOPA, waaronder EIOPA-BoS-15/109 – Richtsnoeren voor rapportage en openbaarmaking;*
- *Brieven van DNB, waaronder die van 2 april 2015 (aandachtspunten kwantitatieve rapportage voorbereidende fase Solvency II en toelichting daarop) en van 22 januari 2016 (Aandachtspunten Day One rapportage);*
- *DNB Guidance bij kwalitatieve SII Preparatory Guidelines rapportage.*

2. Samenvatting

Activiteiten
De Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij Zevenwouden U.A. (verder: Zevenwouden), is een onderlinge waarborgmaatschappij met uitgesloten aansprakelijkheid.

Onderling verzekeren vormt de basis van ons bestaan. Onderling staat voor samenwerken, partnerschap en de verbinding maken met de samenleving. Wij willen succesvol zijn in een veranderende markt en daarom zullen wij het samen moeten doen.

Noorderlinge
Noorderlinge is het platform waarmee Zevenwouden het intermediair bedient. De naam Noorderlinge verwijst naar onze oorsprong als onderlinge en staat synoniem voor alle eigenschappen die het noorden kenmerken.

Zevenwouden kiest met de 'Noorderlinge'-propositie nadrukkelijk voor intensivering van samenwerking met het intermediair. Samenwerking, partnerschap en persoonlijk zaken doen zijn belangrijke waarden. Door de combinatie van een volmachtbedrijf en 'eigen risicodragerschap' kunnen we een full service concept aanbieden aan ons intermediair. Dit doen we onder de merknaam 'Noorderlinge'.

Wij hebben dit boekjaar 2016 afgesloten met een positief resultaat van € 359.000, hetgeen we nader hebben toegelicht in de jaarrekening 2016 die eveneens op onze website kan worden gedownload.

Strategie
In 2016 is ervoor gekozen om in de aanpak van het jaarplan 2017 te werken in plenaire sessies waarin het voltallige personeel zijn/haar bijdrage heeft kunnen leveren. Dit heeft ertoe geleid dat het jaarplan 2017 kan rekenen op een draagvlak vanuit de gehele organisatie. Een ieder is bekend met de doelstellingen en het is duidelijk welke acties en projecten ertoe zullen bijdragen dat de gestelde doelstellingen zullen worden gehaald.

Noorderlinge heeft met Zevenwouden een specialisme in Brandverzekeringen. Deze brandrisico's worden op eigen tekening verzekerd. Noorderlinge biedt een tweetal proposities aan het Anderlicht keuzepakket particulier en het Anderlicht keuzepakket zakelijk waarbij naast de eigen tekening brand gebruik wordt gemaakt van een aantal inkomende volmachten.
Noorderlinge focust zich op vijf belangrijke strategische thema's:
- Heldere positionering van het label Noorderlinge in de markt
- Schaalbaarheid van de organisatie om de doelstellingen te verwezenlijken
- Invulling geven aan strategische alliantie met behoud zelfstandigheid
- Rendabele groei van 15 mio netto premie groei in 5 jaar
- Wederzijds commitment binnen de organisatie voor het leveren van een bijdrage aan de gestelde doelen

Risicoprofiel
De risicobereidheid binnen Zevenwouden is als volgt gedefinieerd:
"risk appetite is de bereidheid van Zevenwouden en haar dochterondernemingen om risico's te accepteren met kans op een zekere mate van verlies en daling van het vermogen welke zich door (uitzonderlijke) omstandigheden in een bepaalde periode kan voordoen".

De risicobereidheid van Zevenwouden is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:
- de geformuleerde strategie, doelstellingen en kernwaarden;
- compliant zijn aan wet- en regelgeving;
- continuïteit boven maximale winst;
- de goede reputatie van Zevenwouden mag niet in het geding komen; en
- voldoen aan de vereisten van toezichthouders.

Gebaseerd op deze uitgangspunten is de risicobereidheid van Zevenwouden als volgt omschreven:
"In ons streven een aanbieder te zijn van niet-complexe schadeverzekeringen op onderlinge grondslag, met een gezonde bedrijfsvoering en een solide risicoprofiel, neemt Zevenwouden alleen risico's die ze begrijpt. Gezien de sterk veranderende marktomstandigheden zijn we ons bewust dat strategische keuzes ook risico's meebrengen. Te allen tijde staat de bedrijfscontinuïteit voorop. Rendement op lange termijn is een bestaansvoorwaarde. We zijn er voor onze klanten, samenwerkingspartners, leden, medewerkers en de omgeving en vermijden risico's die de stabiliteit en soliditeit van de organisatie Zevenwouden en haar dochterondernemingen bedreigen."

Solvabiliteit

Vereiste solvabiliteit in relatie tot aanwezige solvabiliteit

Zevenwouden streeft naar een rendabele groei in de verzekeringsportefeuille. Het solvabiliteitskapitaalvereiste (SKV) schaderisico vormt bij Zevenwouden het grootste deel van het aan te houden risicokapitaal. Op het gebied van tegenpartijrisico (herverzekeringsmarkt blijft stabiel) en marktrisico (geen grote wijzigingen in behoudende beleggingsstrategie) verwacht Zevenwouden geen grote volatiliteit in aan te houden risicokapitaal tenzij Zevenwouden daartoe noodzaak ziet. Op basis van de stress-scenario's uit de uitgevoerde ORSA's kan Zevenwouden met een ondergrens van 125% meerdere risico-evenementen aan zonder dat de interventiegrenzen die de externe toezichthouder (vanaf 100%) hanteert, wordt bereikt.

De solvabiliteit van Zevenwouden is in 2016 toegenomen tot 176%. De ontwikkeling van de solvabiliteit kan als volgt worden toegelicht:

In € 1.000	*2016*	*2015*	*Ontwikkeling*
Beschikbaar Eigen vermogen (SII)	13.637	14.130	-3,5%
Solvabiliteit Kapitaal Vereiste (SKV)	7.743	7.724	0,2%
Solvabiliteit	176%	183%	-3,8%

In hoofdstuk 7 – kapitaalbeheer wordt nader ingegaan op de samenstelling van het kapitaalvereiste en het beschikbare eigen vermogen.

Governance
De Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij ″Zevenwouden″ U.A., is een onderlinge waarborgmaatschappij met uitgesloten aansprakelijkheid.

Onderling verzekeren vormt de basis van ons bestaan. Onderling staat voor samenwerken, partnerschap en de verbinding maken met de samenleving. Wij willen succesvol zijn in een veranderende markt en daarom zullen wij het samen moeten doen.

De Maatschappij heeft haar zetel in Heerenveen. Het werkgebied van de Maatschappij strekt zich uit tot geheel Nederland. De (oud-) leden van de Maatschappij zijn niet aansprakelijk voor schulden van de Maatschappij en zijn niet verplicht om in enig ten tijde van de ontbinding van de Maatschappij blijkend tekort bij te dragen.

Raad van Afgevaardigden (RvA)
De Maatschappij kent een Algemene Vergadering van Afgevaardigden die bestaat uit minimaal zeven (7) en maximaal vijftien (15) Afgevaardigden, die uit en door de leden worden gekozen. De Raad van Afgevaardigden wordt jaarlijks bijeengeroepen voor één juli ter vaststelling van de jaarrekening van de Maatschappij.

Raad van Commissarissen (RvC)
De Maatschappij kent een Raad van Commissarissen bestaande uit drie leden. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op (het beleid van) de Directie en op de algemene gang van zaken in de Maatschappij en de daarmee verbonden onderneming en richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de Maatschappij en de daarmee verbonden onderneming. De Raad van Commissarissen staat de Directie met raad ter zijde.

Audit Commissie (AC)
Heeft als belangrijkste taak de toezichthoudende rol van de RvC ter zake financiële aangelegenheden te vervullen en om de financiële verantwoording meer diepgang te geven.

Directie
De Directie bestaat uit twee leden. De Directie is belast met het besturen van de Maatschappij. De verantwoordelijkheid voor het (risico)bestuur van Zevenwouden ligt onverminderd bij de Directie als geheel.

3. Activiteiten en resultaten

3.1 Activiteiten

3.1.1 Zevenwouden

De Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij Zevenwouden U.A. (verder: Zevenwouden), is een onderlinge waarborgmaatschappij met uitgesloten aansprakelijkheid.

Onderling verzekeren vormt de basis van ons bestaan. Onderling staat voor samenwerken, partnerschap en de verbinding maken met de samenleving. Wij willen succesvol zijn in een veranderende markt en daarom zullen wij het samen moeten doen.

Noorderlinge
Noorderlinge is het platform waarmee Zevenwouden het intermediair bedient. De naam Noorderlinge verwijst naar onze oorsprong als onderlinge en staat synoniem voor alle eigenschappen die het noorden kenmerken.

Zevenwouden kiest met de 'Noorderlinge'-propositie nadrukkelijk voor intensivering van samenwerking met het intermediair. Samenwerking, partnerschap en persoonlijk zaken doen zijn belangrijke waarden. Door de combinatie van een volmachtbedrijf en 'eigen risicodragerschap' kunnen we een full service concept aanbieden aan ons intermediair. Dit doen we onder de merknaam 'Noorderlinge'.

Zevenwouden als verzekeraar en risicodrager
Statuten
De naam van de Maatschappij is Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij ″Zevenwouden″ U.A.
De Maatschappij heeft haar statutaire zetel in Heerenveen.
Postadres: Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij
″Zevenwouden″ U.A.
Postbus 901
8901 BS Leeuwarden
KvK Leeuwarden nummer 01005950
AFM vergunning 12000489
Kifid aansluitnummer 200.000111

Het werkgebied van de Maatschappij strekt zich uit tot geheel Nederland.
De (oud-) leden van de Maatschappij zijn niet aansprakelijk voor schulden van de Maatschappij en zijn niet verplicht om in enig ten tijde van de ontbinding van de Maatschappij blijkend tekort bij te dragen.

Raad van Afgevaardigden (RvA)
De Maatschappij kent een Algemene Vergadering van Afgevaardigden die bestaat uit minimaal zeven (7) en maximaal vijftien (15) Afgevaardigden, die uit en door de leden worden gekozen.
De Raad van Afgevaardigden wordt jaarlijks bijeengeroepen voor één juli ter vaststelling van de jaarrekening van de Maatschappij.

Leden Algemene Vergadering van Afgevaardigden

- E.J. Boiten
- G. Doornhof
- S.S. Hellinga
- H.A. Hofmeester (tot 20-05-2016)
- A.B. de Jong
- G.L.G. Schweigmann
- A.N.J. Slot
- W.R. Tigchelaar
- J. van der Zee
- P. van der Zee

Raad van Commissarissen (RvC)
De Maatschappij kent een Raad van Commissarissen bestaande uit tenminste drie (3) en maximaal vijf (5) leden. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op (het beleid van) de Directie en op de algemene gang van zaken in de Maatschappij en de daarmee verbonden onderneming en richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de Maatschappij en de daarmee verbonden onderneming. De Raad van Commissarissen staat de Directie met raad ter zijde.

Leden Raad van Commissarissen

- C.B. Mulder, voorzitter
- S. Faber
- W.O. Sierksma

Audit Commissie (AC)
Heeft als belangrijkste taak de toezichthoudende rol van de RvC ter zake financiële aangelegenheden te vervullen en om de financiële verantwoording meer diepgang te geven.

Leden Audit Commissie

- W.O. Sierksma, voorzitter
- S. Faber

Directie
De Directie bestaat uit tenminste twee leden. De Directie is belast met het besturen van de Maatschappij. De verantwoordelijkheid voor het (risico)bestuur van Zevenwouden ligt onverminderd bij de Directie als geheel. De Directie formeert een management- of businessteam met andere leden uit de organisatie voor een betere coördinatie en samenhang van verschillende taken en disciplines.

Leden directie

- W.R.D.W. Nauta, voorzitter a.i. *(vanaf 14-06-2016)*
- B.P. Posthumus

Sleutelfuncties
De sleutelfuncties worden door de volgende functionarissen ingevuld:

Risk management	- S. Jekic
Compliance functie	- E. Foekema (ad interim)
Actuariële functie	- P. van Kampen (Uitbesteed aan Arcturus)
Interne Audit	- P. Poos (Uitbesteed aan InAudit)

Voor alle sleutelfuncties zijn charters opgesteld waarin duidelijke kaders worden gegeven over (onder meer) taak, functie, positie, verantwoordelijkheid en bevoegdheden.
Voor de interne sleutelfuncties wordt een betrouwbaarheidstoetsing verricht middels de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Voor sleutelfuncties worden beoogde kandidaten geïnterviewd, diploma's gecontroleerd en referenties geraadpleegd.

De risk manager heeft een assessment programma doorlopen bij indiensttreding en is daarbij getoetst op intelligentie, vaardigheden en persoonlijkheid. De risk manager is gediplomeerd registeraccountant en valt daardoor onder een permanente educatieverplichting vanuit de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants.

De compliance officer heeft de compliance leergang CCP (Certified Compliance Professional) gevolgd en is een gecertificeerde compliance officer. De CCP opleiding is gevolgd bij het Nederlands Compliance Instituut bestaande uit oriëntatie compliance en leergang compliance professionals van NIBE/SVV en is de beroepsopleiding voor compliance Officers. Hieraan voorafgaand heeft de compliance officer een Lean Six Sigma Green Belt opleiding gevolgd.
De compliance officer heeft ruim 10 jaar ervaring in de financiële sector in kwaliteit, risk en compliance functies, onlangs aangevuld met de leergang IAPP Privacy Professional en certificering CIPP/E. Met eveneens een achtergrond in IT kan de compliance Officer a.i. bij Noorderlinge hierdoor een meerwaarde bieden op Compliance en Privacy gebied en dat deze op een gestructureerde wijze worden beheerst.

Uitbestede functies
Zevenwouden heeft een uitbestedingsbeleid en de uitbestede sleutelfuncties vallen binnen de reikwijdte en toetsing van het uitbestedingsbeleid.
De actuariële functie is uitbesteed aan Arcturus. De directe contactpersoon namens Arcturus voor Zevenwouden is de heer P. van Kampen AAG. De heer Van Kampen is partner bij Arcturus en gediplomeerd actuaris vanuit het Actuarieel Genootschap. Een betrouwbaarheid- en geschiktheidsdossier is opgesteld en aan Zevenwouden overlegd.
De interne auditfunctie is uitbesteed aan InAudit. InAudit is een gerenommeerde partij met specifieke expertise in de financiële sector.
De sleutelfuncties zijn benoemd door de directie. Hun taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en middelen staan beschreven in een charter, dat voor elke sleutelfunctie is opgesteld. Voor benoemingen, alsmede wijzigingen in de charters is instemming van de RvC vereist.

De compliance officer en de risk manager rapporteren op kwartaalbasis aan de directie en raad van commissarissen. De actuariële functie rapporteert jaarlijks over de toereikendheid van de technische voorzieningen en de SCR-berekeningen, en voert ook een toets uit op de berekeningen van de ORSA. De interne audit functie rapporteert afhankelijk van de uitgevoerde audits.

De sleutelfunctionarissen hebben een escalatielijn naar de voorzitter van de raad van commissarissen.

Toezicht
De accountant en de toezichthouder van de verzekeraar zijn:

Externe accountant: KPMG Accountants N.V.

3.1.2 Belangrijke interne en externe gebeurtenissen

Ontwikkelingen verslagjaar 2016

Nieuwe directievoorzitter a.i.

De vacante directiefunctie is na een zorgvuldig selectieproces en goedkeuring van De Nederlandsche Bank ("DNB"), per 14 juni 2016 ingevuld met de benoeming van de heer Nauta. Deze kandidaat vervult de functie op ad interim basis voor een afgesproken termijn.

Personeel

De noodzaak om de operationele kosten te verminderen, heeft er helaas toe geleid dat er in 2016 een reorganisatie heeft plaatsgevonden. Hierbij is een zestal medewerkers boventallig verklaard. Gedurende 2016 zijn deze medewerkers na goedkeuring UWV afgevloeid. Het ontslag van alle betrokken medewerkers was in 2016 afgewikkeld. In de transitie naar een nieuwe formatie hebben wij gebruik gemaakt van flexibel inzetbare externe medewerkers. Daarnaast hebben wij voor specifieke deelgebieden ook een beroep gedaan op externe specialistische kennis, bijvoorbeeld op het gebied van Human Resources.

Voor de komende jaren verwachten wij dat, mede ingegeven door de ambitieuze omzetdoelstellingen, er in samenhang met zeer specifiek toegepaste technologie een stabilisatie van het personeelsbestand is te verwachten.

Beëindigde (verlieslatende) uitgaande volmachtcontracten

Zevenwouden heeft in 2015 besloten een drietal uitgaande volmachtcontracten per 1 januari 2016 te beëindigen. De meerjarige gemiddelde performance van deze contracten voldeed niet aan de rendementseisen die Zevenwouden stelt. Per 1 januari 2017 heeft Zevenwouden tevens deelname aan een agrarische pool beëindigd om vergelijkbare redenen.

Groei in basisportefeuille

In 2016 is gebleken dat ondanks het ingecalculeerde verloop vanuit in 2015 beëindigde uitgaande volmachten, er nadrukkelijk netto groei is behaald in de portefeuille van Noorderlinge (inclusief Zevenwouden). Ratio hierachter is gebleken dat hernieuwde commerciële aandacht bij het intermediair in vele gevallen direct leidt tot extra productie. Voor 2017 is een extra relatiemanager aangenomen voor Midden- en Zuid-Nederland om mede te ondersteunen bij het realiseren van de commerciële doelen voor 2017.

Jaarplan 2017

In 2016 is ervoor gekozen om in de aanpak van het jaarplan 2017 te werken in plenaire sessies waarin het voltallige personeel zijn/haar bijdrage heeft kunnen leveren. Dit heeft ertoe geleid dat het jaarplan 2017 kan rekenen op een draagvlak vanuit de gehele organisatie. Een ieder is bekend met de doelstellingen en het is duidelijk welke acties en projecten ertoe zullen bijdragen dat de gestelde doelstellingen zullen worden gehaald.

Grote schades

Boekjaar 2015 was een jaar met een (voor Zevenwouden) hoge frequentie aan grote schaden, namelijk een zestal dat het eigen behoud van het herverzekeringsprogramma overtrof. Boekjaar 2016 laat een sterk verbeterde frequentie in grote schades zien met slechts één (brand)schade die het eigen behoud overtrof.

Inrichting compliance

Door vertrek van de eigen compliance officer in juni 2016 is via het Nederlands Compliance Instituut een ervaren compliance officer ingehuurd met de opdracht de compliance functie verder te professionaliseren en de compliance thema's verder te implementeren.

Risicomanagement

Directie en RvC hebben vastgesteld dat het risicomanagement bij Zevenwouden van voldoende niveau is. Teneinde de kwetsbaarheid van de organisatie in stressscenario's te toetsen is een jaarlijkse ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) uitgevoerd. De toezichthouder is geïnformeerd over de resultaten.

Strategie

De schadeverzekeraars en intermediairs gericht op schadeverzekeringen hebben de laatste jaren onder druk van marge, gezamenlijk hun heil gezocht in oprichting en aansluiting bij de grotere serviceproviders. Ratio; het maken van keuzes in de ketenverwerking van schades, waardoor er forse stappen genomen konden worden in kosten besparende maatregelen. Na een marktordening die hierdoor heeft plaatsgevonden, ziet men de laatste tijd in toenemende mate zowel vanuit de maatschappijen en ook het intermediair het besef toenemen dat hierdoor de relatie van intermediair en maatschappij verder onder druk is komen te staan. Veel aanvragen kunnen niet meer in behandeling worden genomen gezien het meer "maatwerk" karakter of de wens om toch hierover nog te kunnen onderhandelen. Intermediairs die gericht zijn op een juiste advisering met de mogelijkheid tot overleg en maatwerk komen nu tot de voorzichtige conclusie dat zij in relatie met serviceproviders zijn doorgeschoten in hun efficiëntie doelstellingen. De roep om persoonlijke benadering, de mogelijkheid tot advisering en daarbij in achtgenomen desnoods een iets hoger premieniveau zijn op dit moment hoorbaar. Hier ligt voor Noorderlinge een reële kans in de markt. Deze kans moet in 2017 concreet worden ingevuld om hierin de slag niet te missen. Noorderlinge heeft met Zevenwouden een specialisme in Brandverzekeringen. Deze brandrisico's worden op eigen tekening verzekerd. Noorderlinge biedt een tweetal proposities aan het Anderlicht keuzepakket particulier en het Anderlicht keuzepakket zakelijk waarbij naast de eigen tekening brand gebruik wordt gemaakt van een aantal inkomende volmachten.

Noorderlinge focust zich op vijf belangrijke strategische thema's:

- Heldere positionering van het label Noorderlinge in de markt
- Schaalbaarheid van de organisatie om de doelstellingen te verwezenlijken
- Invulling geven aan strategische alliantie met behoud zelfstandigheid
- Rendabele groei van 15 mio netto premie groei in 5 jaar
- Wederzijds commitment binnen de organisatie voor het leveren van een bijdrage aan de gestelde doelen

3.1.3 Resultaat, dividend en ontwikkeling eigen vermogen

De winst na belastingen over het verslagjaar bedraagt € 359.000. Dit is vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de jaarrekening toegevoegd aan het eigen vermogen. Het resultaat werd in het verslagjaar in belangrijke mate positief beïnvloed door de winst van een langlopende gerechtelijke procedure van een omvangrijk schadedossier uit het jaar 2008 alsook de positieve herwaardering van beleggingen. Door de Directie zal aan de Algemene Vergadering van Afgevaardigden worden voorgesteld het volledige bedrag toe te voegen aan de reserves.

Solvabiliteit	2016
Aanwezige solvabiliteit / Own Funds	13.637.000
Vereiste solvabiliteit / solvabiliteitskapitaalsvereiste	7.743.000
Solvabiliteitspositie	176%

De solvabiliteit is weergegeven op basis van de uitgangspunten die gelden onder het regime van Solvency II.
Omdat het Solvency II regime met ingang van 1 januari 2016 in werking trad, zijn geen vergelijkende cijfers opgenomen.

Voor Zevenwouden wordt een streefsolvabiliteit van 125% van de wettelijke minimum eis wenselijk en toereikend geacht. De mogelijkheden en wenselijkheid daarvan wordt door middel van een jaarlijkse toetsing van het kapitaalbeleid en de ORSA nader onderzocht.
In het kapitaalbeleid onderscheiden we twee niveaus van gewenst kapitaal, namelijk de streefsolvabiliteit en de interne normsolvabiliteit.

De opbouw van het resultaat over 2016 naar activiteiten kan als volgt worden geschetst:

Totaal resultaat 2016	*Totaal resultaat*	*Verz.techn. resultaat*	*Resultaat beleggingen*
Verdiende premie / overige baten	*14.581.000*	*13.665.000*	*916.000*
Schadelast / overige lasten	*-6.051.000*	*-6.041.000*	*-10.000*
Bedrijfslasten	*-8.107.000*	*-8.087.000*	*-20.000*
Totaal resultaat boekjaar voor Belasting	*423.000*	*-463.000*	*886.000*
Belastingen	*-64.000*	*-113.000*	*49.000*
Totaal resultaat boekjaar na Belasting	*359.000*	*-576.000*	*935.000*

Zevenwouden heeft in 2016 een resultaat na belastingen gerealiseerd van €0,4 miljoen. Dit is een stijging van bijna € 2,0 miljoen ten opzichte van 2015. Deze stijging wordt gevormd door een stijging van 1,4 miljoen van het technische resultaat en een stijging van 0,6 miljoen van het niet-technische resultaat.

In 2015 zijn er tien grote schaden geweest voor Zevenwouden groter dan € 100.000,- waardoor dat jaar slechter uitviel dan in 2016 het geval is geweest.

Ter vergelijking de cijfers van 2015:

Totaal resultaat 2015	*Totaal resultaat*	*Verz.techn. resultaat*	*Resultaat beleggingen*
Verdiende premie / overige baten	*15.537.000*	*15.073.000*	*464.000*
Schadelast / overige lasten	*-9.186.000*	*-8.630.000*	*-556.000*
Bedrijfslasten	*-8.841.000*	*-8.820.000*	*-21.000*
Totaal resultaat boekjaar voor Belasting	*-2.490.000*	*-2.377.000*	*-113.000*
Belastingen	*875.000*	*432.000*	*443.000*
Totaal resultaat boekjaar na Belasting	*-1.615.000*	*-1.945.000*	*330.000*

Voor een nadere toelichting op deze resultaten en de daarbij toegepaste waarderingsgrondslagen verwijzen we u naar de jaarrekening over 2016.

Eigen vermogen

Herwaarderingsreserve	2016	2015
Balans per 1 januari	114.145	1.443.742
Af: gerealiseerde herwaardering onroerend goed	-	-1.329.597
Balans per 31 december	**114.145**	**114.145**

Overige reserves	2016	2015
Balans per 1 januari	14.534.559	14.819.829
Bij: overheveling uit herwaarderingsreserve	-	1.329.597
Bij/af: resultaat boekjaar	358.559	-1.614.867
Balans per 31 december	**14.893.118**	**14.534.559**

3.2 Resultaten uit verzekeringsactiviteiten

De resultaten uit verzekeringsactiviteiten zijn als volgt samengesteld:

Technisch resultaat 2016	*Brand*	*Aansprakelijk-heid*	*Motorrijtuigen*	*Overig*	*Totaal*
Verdiende premie	*11.941.000*	*1.053.000*	*234.000*	*437.000*	*13.665.000*
Schadelast	*-4.990.000*	*-659.000*	*-268.000*	*-124.000*	*-6.041.000*
Bedrijfslasten	*-7.067.000*	*-604.000*	*-114.000*	*-302.000*	*-8.087.000*
Technisch resultaat	*-116.000*	*-210.000*	*-148.000*	*11.000*	*-463.000*

Ter vergelijking de uitkomsten over 2015:

Technisch resultaat 2015	*Brand*	*Aansprakelijk-heid*	*Motorrijtuigen*	*Overig*	*Totaal*
Verdiende premie	*13.123.000*	*1.171.000*	*309.000*	*470.000*	*15.073.000*
Schadelast	*-7.103.000*	*-1.078.000*	*-192.000*	*-257.000*	*-8.630.000*
Bedrijfslasten	*-7.626.000*	*-656.000*	*-142.000*	*-396.000*	*-8.820.000*
Technisch resultaat	*-1.606.000*	*-563.000*	*-25.000*	*-183.000*	*-2.377.000*

Verdeling naar regio's
Dekkingen hebben uitsluitend betrekking op de Nederlandse markt.

Ontwikkeling verzekeringstechnische resultaten

De bruto schadelast is ten opzichte van voorgaand boekjaar sterk afgenomen waardoor de bruto schaderatio verbeterde van 59% naar 28%. In de zomer van 2016 was veel berichtgeving over hagelbuien die het zuiden van Nederland teisterden en de grote schadelast die daaruit voortvloeide voor de (schade)verzekeringsbranche. Zevenwouden is in beperkte mate geraakt door dit evenement omdat haar populatie van verzekerden in die regio beperkt is. Een positief uitloopresultaat van een langlopend schadedossier uit 2008 heeft tevens in belangrijke mate bijgedragen aan de verbeterde bruto schaderatio.

Voor een nadere toelichting op deze resultaten en de daarbij toegepaste waarderingsgrondslagen verwijzen we u naar de jaarrekening over 2016.

3.3 Resultaten uit beleggingsactiviteiten

De resultaten uit beleggingsactiviteiten zijn als volgt samengesteld:

Beleggingsresultaat 2016	*Huur*	*Rente*	*Waarde-mutatie (in het resultaat)*	*Waarde-mutatie (in het eigen vermogen)*	*Totaal*
1. Obligatiefondsen		*31.000*	*363.000*		*394.000*
2. Aandelenfondsen			*178.000*		*178.000*
3. Hypotheken		*11.000*			*11.000*
4. Leningen		*57.000*			*57.000*
5. Banken		*6.000*			*6.000*
6. Vastgoed	*106.000*		*-10.000*		*96.000*
7. Vastgoed			*148.000*		*148.000*
8. Overige beleggingen		*2.000*	*14.000*		*16.000*
					-
Opbrengsten	***106.000***	***107.000***	***693.000***	***-***	***906.000***
Kosten vermogensbeheer					*-20.000*
Resultaat					***886.000***

Ontwikkeling beleggingsresultaten
Het kantoorpand van Zevenwouden is opnieuw getaxeerd. De marktwaarde van het pand bleek met € 411.000 te zijn afgenomen van € 1.561.000 naar € 1.150.000. De oorzaak van de significante daling houdt onder meer verband met een onjuiste oppervlakteberekening in eerdere taxaties.

Het cumulatieve rendement op de fondsbeleggingen bedroeg t/m december 5,05% en is toegenomen ten opzichte van november 4,1%. De waarde van de aandelen is toegenomen naar € 2.316.000 ultimo 2016. De obligaties nemen toe naar € 9.562.000. De waarde mutatie in de obligaties is grotendeels toe te rekenen aan het AEAM Core Eurozone Government bond Fund. De waarde nam toe van € 15,06 eind november naar € 15,10 eind december, een stijging van 0,3%.

3.4 Resultaten uit overige activiteiten

De overige niet-technische baten betreffen inkomsten vanuit bemiddelingsactiviteiten. In 2015 is hierin de boekwinst uit de verkoop van de assurantieportefeuille van HJG Verzekeringen B.V. opgenomen. Met de verkoop van de assurantieportefeuille zijn de verzekeringsactiviteiten van HJG Verzekeringen B.V. gestaakt. Dit verklaart de significante daling van de inkomsten uit bemiddelingsactiviteiten. De overige activiteiten bestonden uit provisies die we ontvangen voor producten van andere verzekeraars en enkele administratievergoedingen. Deze activiteiten zijn in 2016 nagenoeg volledig afgebouwd. Voor de verkoop van de resterende portefeuille hebben we nog een eenmalige bate ontvangen.

3.5 Overige informatie

De overige informatie bevat informatie over onze activiteiten en onze resultaten, die niet in de eerdere hoofdstukken is opgenomen. Naar onze inschatting hebben we de belangrijke materiële zaken evenwel hiervoor opgenomen en is er verder ten aanzien hiervan verder niets te melden.

4. Governance bij Zevenwouden

4.1 Hoofdlijnen van de opzet

4.1.1 Bestuurlijke structuur

Zevenwouden kent drie statutaire organen: de Algemene Raad van Afgevaardigden, de Raad van Commissarissen en de Directie.

Algemene Raad van Afgevaardigden
Het hoogste besluitvormende orgaan binnen Zevenwouden is de Algemene Raad van Afgevaardigden. Aan de Algemene Raad van Afgevaardigden komen een aantal belangrijke bevoegdheden toe zoals het benoemen, schorsen of ontslaan van bestuurders en commissarissen, het vaststellen van de jaarrekening, wijzigen van de statuten en het verlenen van decharge aan de bestuurders en commissarissen. De Directie en de Raad van Commissarissen verschaffen de Algemene Raad van Afgevaardigden alle relevante informatie die zij nodig heeft voor de uitoefening van haar bevoegdheden.

Raad van Commissarissen
De RvC bestaat ultimo 2016 uit 3 leden. De Raad van commissarissen (RvC) telt minimaal drie tot maximaal vijf leden. Zevenwouden acht drie leden passend bij de omvang van de organisatie. De RvC houdt toezicht op de directie van Zevenwouden en staat deze tevens bij met raad. Minimaal één lid van de RvC dient financieel expert te zijn, hetgeen inhoudt dat hij/zij relevante kennis en ervaring heeft op financieel & accounting gebied. Minimaal één lid van de RvC dient een managementfunctie bij een verzekeraar te hebben bekleed. De RvC dient onafhankelijk te zijn. Om de onafhankelijkheid te borgen, is een rooster van aftreden vastgesteld, waarbij een maximale zittingstermijn van vier jaar wordt aangehouden. In de samenstelling van de RvC wordt een evenwichtige zetelverdeling tussen mannen en vrouwen nagestreefd.

De Raad van Commissarissen ziet toe op en bespreekt met de Directie algemene (operationele) gang van zaken, de ondernemingsstrategie, marktontwikkelingen en de opzet en kwaliteit van de interne beheersing

De RvC dient goedkeuring te verlenen aan de begroting, de jaarrekening, meerjarenraming en andere belangrijke besluiten van de directie. Tevens vervult zij de werkgeversrol ten opzichte van de directie. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de RvC zijn in de statuten vastgelegd en in het Reglement van de RvC uitgewerkt. Ook heeft de RvC een Audit Commissie uit zijn midden benoemd. De Audit Commissie heeft een reglement opgesteld, waarin taken en bevoegdheden alsmede de samenstelling van de Audit Commissie zijn beschreven.

Naast toezicht op de interne risicobeheersings- en controlesystemen houdt de commissie zich ook bezig met de ORSA, Risk Appetite, de rol en het functioneren van de Interne Auditfunctie en de financiële rapportages.

Directie
De Directie is verantwoordelijk voor de vaststelling en uitvoering van het algemene beleid van Zevenwouden. Daarbij staat voorop de actualisatie, bewaking en uiteraard de realisatie van de onderkende bedrijfsdoelstellingen. De Directie beheert het vermogen en besluit over belangrijke investeringen.

De directie bestaat uit twee personen welke bij de aanstelling zijn getoetst op betrouwbaarheid en deskundigheid. De directie opereert als een collegiaal bestuur waarbij complementariteit, collegialiteit en diversiteit in expertise voorwaardelijk is. Beide directieleden hebben voldoende ervaring in de financiële dienstverlening en in een coöperatieve bedrijfsomgeving.

De directie(voorzitter) stelt jaarlijks een programma van permanente educatie vast, waarbij onder meer geborgd is dat voldaan wordt aan de permanente educatie eisen. Via het volgen van studie en het bijwonen van seminars worden relevante ontwikkelingen in de financiële sector bijgehouden.

4.1.2 Juridische structuur

De juridische structuur van Zevenwouden kan als volgt worden weergegeven:

Statutaire naam	Statutaire vestiging	Aandeel	
Zevenwouden U.A.	Heerenveen		
Leon Holding B.V.	Leeuwarden	100%	dochter Zevenwouden U.A.
HJG Adviesgroep B.V.	Bolsward	100%	dochter Leon Holding B.V.
HJG Verzekeringen B.V.	Bolsward	100%	dochter HJG Adviesgroep B.V.
Noorderlinge B.V.	Leeuwarden	100%	dochter HJG Adviesgroep B.V.

4.1.3 Organisatiestructuur

De organisatiestructuur hebben we in onderstaand organogram weergegeven:

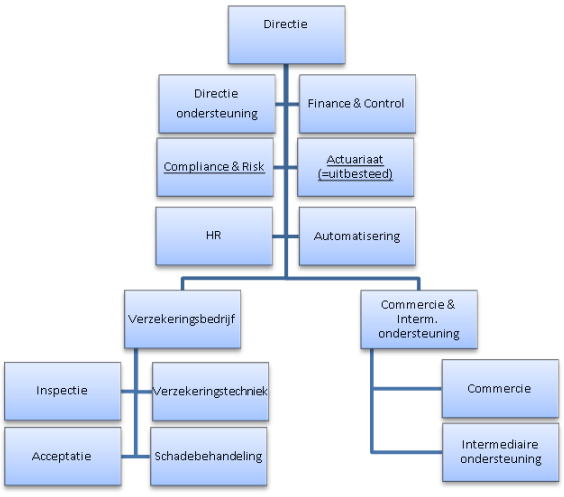

4.1.4 Samenstelling Raad van Commissarissen

Per 1 januari 2016 bestaat de Raad van Commissarissen uit drie leden. De samenstelling van de leden van de Raad van Commissarissen is bepaald vanuit het oogmerk van vertegenwoordiging van alle relevante deskundigheden die nodig zijn voor een juiste taakvervulling. Zevenwouden kent geen aandeelhouders, maar kent wel leden (afgevaardigden). Zevenwouden hanteert een profielschets ter ondersteuning van de samenstelling van de Raad van Commissarissen.

Zevenwouden hanteert een deskundigheidsmatrix en een profielschets aan de hand waarvan de Raad van Commissarissen is samengesteld en welke zal worden toegepast bij werving en of herbenoeming van (toekomstige) commissarissen. Elke commissaris dient het totale beleid op hoofdlijnen te kunnen beoordelen en dient daarnaast affiniteit te hebben met de onderlinge structuur en de statutaire doelstellingen van de maatschappij.

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het gevoerde risicobeleid van Zevenwouden. Daartoe bespreekt de Raad van Commissarissen het risicoprofiel van Zevenwouden en beoordeelt hij op strategisch niveau of kapitaalallocatie en liquiditeitsbeslag in algemene zin in overeenstemming zijn met de goedgekeurde risicobereidheid. De Raad van Commissarissen benoemt uit zijn midden een Audit Commissie die de Raad van Commissarissen adviseren in zijn toezichtrol over het door de directie van Zevenwouden gevoerde (financiële) risicobeleid.

De samenstelling van de Audit Commissie bestaat uit een tweetal leden van de Raad van Commissarissen, waaronder in ieder geval één lid meer specifieke kennis en affiniteit heeft met risicobeheersing financiën en audit.

4.1.5 Beleidslijnen

In het kader van beheerste en integere bedrijfsvoering heeft Zevenwouden op een aantal thema's haar beleidslijnen nader uitgewerkt. Dit betreft onder meer de volgende onderwerpen:

Kapitaalbeleid	*In het kapitaalbeleid is vastgelegd op welke wijze Zevenwouden met haar kapitaal omgaat in termen van interne normsolvabiliteit, en aan te houden kapitaal in relatie tot de risico's.*
ORSA-beleid/ Risicomanagement beleid	*Het beleid ten aanzien van risicomanagement is nader uitgewerkt en vastgelegd in de ORSA. Hierin zijn de verschillende stappen van het riskmanagement beleid toegelicht, alsmede de risicohouding ten opzichte van de verschillende soorten risico's.*
Beleggingsbeleid	*In het beleggingsbeleid heeft Zevenwouden in detail haar visie, kernwaarden, allocatie, organisatie en beheersmaatregelen met betrekking tot het beleggingsproces beschreven.*
Uitbestedingsbeleid	*Het uitbestedingsbeleid bevat richtlijnen en criteria teneinde gevolgen van die risico's bij uitbesteding uit te sluiten of wel te minimaliseren.*
Compliance Charter	*Het Compliance Charter legt de definities, doelstellingen, reikwijdte en taken van de compliancefunctie van Zevenwouden vast. Daarnaast is in dit beleidsdocument de positie van de compliancefunctie in de organisatie beschreven en zijn de bevoegdheden van de compliancefunctie vastgelegd.*
Acceptatiebeleid	*In het acceptatiebeleid heeft Zevenwouden de kaders en uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van de verzekeringstechnische risico's die we accepteren (zowel in termen van producten, doelgroepen en regio's als de acceptatiecriteria van verzekerden).*
Reserveringsbeleid	*In het reserveringsbeleid heeft Zevenwouden de kaders en uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van het berekenen en vaststellen van technische voorzieningen in relatie tot de verzekeringstechnische verplichtingen.*
Herverzekerings-beleid	*Het herverzekeringsbeleid geeft duidelijke kaders over de herverzekering van onze producten, de eventueel facultatief te dekken risico's, het vast te stellen eigen risico voor de verzekeraar en de samenstelling van het herverzekeringspanel in termen van spreiding en rating.*
Beloningsbeleid	*Het beloningsbeleid bevat de uitgangspunten waaronder Zevenwouden haar medewerkers beloont.*
Rapportagebeleid	*Het rapportagebeleid draagt bij aan het definiëren van de principes en richtlijnen van het rapportageproces.*
Datakwaliteitsbeleid	*Het datakwaliteitsbeleid is gericht op het definiëren van de interne vereisten die gesteld worden aan de kwaliteit van de data die de grondslag vormt voor het berekenen van de technische voorzieningen, maar ook aan andere te gebruiken data.*

4.1.6 Beloningsbeleid

Zevenwouden voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat in lijn is met zijn strategie, risicobereidheid, doelstellingen en kernwaarden. Daarbij wordt rekening gehouden met de lange termijn belangen van de verzekeraar en het maatschappelijk draagvlak, daar:

- de beloning van directie is gebaseerd op een extern beloningsonderzoek op basis van een benchmark;
- de Raad van Commissarissen het beloningsonderzoek als uitgangspunt in acht neemt bij het vervullen van hun taak met betrekking tot het beloningsbeleid;
- Zevenwouden zich conformeert aan de CAO voor het Verzekeringsbedrijf;
- Zevenwouden geen systeem kent van omzetbonussen;
- Zevenwouden haar winstdelingsregeling heeft vastgelegd.

De winstdelingsregeling is:
- van toepassing op alle medewerkers van Zevenwouden;
- voor iedere medewerker gelijk.

Een winstdeling vindt alleen plaats indien er een positief resultaat is welke het drempelbedrag overschrijdt. Bijzondere baten in een boekjaar worden voor de winstdelingsregeling buiten beschouwing gelaten.
Zevenwouden kent geen materiele retentie-, exit- en welkomstpakketten.

Zevenwouden kent geen variabele beloning voor de directie.

4.2 Deskundigheid en betrouwbaarheid

Voor alle beleidsbepalers, interne toezichthouders en ook de sleutelfunctionarissen geldt dat de integriteit boven alle twijfel moet zijn en dat deze beschikken over aantoonbare deskundigheid passend bij de functie. Zowel de dagelijkse beleidsbepalers als leden van het intern toezichthoudende orgaan van financiële ondernemingen dienen geschikt te zijn voor de uitoefening van hun functie. De Beleidsregel geschiktheid 2012 verduidelijkt wat de toezichthouders verstaan onder 'geschiktheid' en welke aspecten bij de toetsing van een beleidsbepaler in aanmerking worden genomen.

Zevenwouden heeft aan deze beleidsregel als volgt invulling gegeven:

Raad van commissarissen
Sinds de invoering van het commissarissenmodel, staat de deskundigheid van de te benoemen commissarissen centraal. Zevenwouden hanteert een deskundigheidsmatrix en een profielschets inzake omvang en samenstelling van de Raad van Commissarissen. Deze zal worden toegepast bij de werving en herbenoeming van (toekomstige) commissarissen.
De statuten van Zevenwouden vermelden dat de Raad van Commissarissen uit minimaal drie en maximaal vijf leden moet bestaan. De Raad van Commissarissen bestaat uit drie leden. Gezien de omvang en complexiteit van de verzekeraar achten wij dit passend.
De samenstelling van de leden van de Raad van Commissarissen is bepaald vanuit het oogmerk van vertegenwoordiging van alle relevante deskundigheden die nodig zijn voor een juiste taakvervulling. Zevenwouden kent geen aandeelhouders, maar kent wel leden (afgevaardigden). Zevenwouden hanteert een profielschets ter ondersteuning van de samenstelling van de Raad van Commissarissen. Ieder lid van de Raad van Commissarissen ontvangt een passende en marktconforme vergoeding in relatie tot het tijdsbeslag van de werkzaamheden. De vergoeding is niet afhankelijk van de resultaten van Zevenwouden. De totale vergoeding wordt vermeld in het jaarverslag.

In de eis van permanente educatie ten behoeve van de Raad van Commissarissen wordt voorzien door middel van het volgen van trainingen en of cursussen verzorgd door deskundigen. Het Verbond van Verzekeraars faciliteert opleidingen ten behoeve van de deskundigheidseisen. Ieder lid van de Raad neemt deel aan het programma en voldoet daarmee aan de eisen van de permanente educatie.
Jaarlijks wordt het eigen functioneren van de Raad van Commissarissen geëvalueerd en daarnaast wordt eens in de drie jaar dit functioneren onder onafhankelijke begeleiding geëvalueerd. In 2017 heeft een evaluatie plaatsgevonden onder begeleiding van een externe onafhankelijke.

Directie
De directie bestaat uit twee personen welke bij de aanstelling zijn getoetst op betrouwbaarheid en deskundigheid. De directie opereert als een collegiaal bestuur waarbij complementariteit, collegialiteit en diversiteit in expertise voorwaardelijk is. Beide directieleden hebben voldoende ervaring in de financiële dienstverlening en in een coöperatieve bedrijfsomgeving.
De directie bestaat uit twee personen welke bij de aanstelling positief zijn getoetst op aanwezigheid van gedegen kennis van de financiële sector in het algemeen en het verzekeringswezen in het bijzonder. Beide directieleden beschikken over grondige kennis om de hoofdlijnen van het totale beleid van de verzekeraar te kunnen beoordelen en te kunnen bepalen en zijn in staat om zich een afgewogen en zelfstandig oordeel te vormen over risico's die daarbij worden gelopen. Beide directieleden zijn nauw verbonden met de doelgroepen van Zevenwouden.

De directie(voorzitter) stelt jaarlijks een programma van permanente educatie vast, waarbij onder meer geborgd is dat voldaan wordt aan de permanente educatie eisen. Via het volgen van studie en het bijwonen van seminars worden relevante ontwikkelingen in de financiële sector bijgehouden. Relevante onderwerpen hier bij zijn:

- Actuele ontwikkelingen & essentialia in de financiële sector in het algemeen en de verzekeringssector in het bijzonder
- Corporate governance in de financiële sector en verzekeringssector
- Ontwikkelingen toezicht en financiële kaders (Solvency II, Wft en Basel)
- Management control, risk management & compliance
- Strategie, ethiek, cultuur, product approval en zorgplicht jegens de klant
- Financiële kaders (Solvency II en Wft) & Asset en Liability, Management (ALM)
- Integriteit, soft controls, values en financial behaviour
- Assurance & in control statement (in- en externe financial en operational audit)
- Strategisch vermogensbeheer, understanding financial markets & financial products
- Financial reporting, performance measurement en beloningsbeleid.

Beide directieleden volgen het programma van permanente educatie. Evaluatie van het functioneren van de directie vindt jaarlijks plaats door middel van een daartoe belegde RvC vergadering. Onderdeel van deze vergadering is de evaluatie van de permanente educatie en een beoordeling van het functioneren van de directie als collectief en als individu.

De directie oefent haar functie op een zorgvuldige, deskundige en integere manier uit met inachtneming van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, codes en reglementen. De directie heeft ondersteunend hieraan de moreelethische verklaring ondertekend welke is geplaatst op de website. Ook aan de‘Regeling eed of belofte’ wordt met ingang van 2013 aan voldaan.

Voor alle sleutelfuncties zijn charters opgesteld waarin duidelijke kaders worden gegeven over (onder meer) taak, functie, positie, verantwoordelijkheid en bevoegdheden. De charters zijn in de bijlagen opgenomen.
Voor de interne sleutelfuncties wordt een betrouwbaarheidstoetsing verricht middels de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Voor sleutelfuncties worden beoogde kandidaten geïnterviewd, diploma’s gecontroleerd en referenties geraadpleegd.

De risk manager heeft een assessment programma doorlopen bij indiensttreding en is daarbij getoetst op intelligentie, vaardigheden en persoonlijkheid. De risk manager is gediplomeerd registeraccountant en valt daardoor onder een permanente educatieverplichting vanuit de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants.

De compliance officer heeft de compliance leergang CCP (Certified Compliance Professional) gevolgd en is een gecertificeerde compliance officer. De CCP opleiding is gevolgd bij het Nederlands Compliance Instituut bestaande uit oriëntatie compliance en leergang compliance professionals van NIBE/SVV en is de beroepsopleiding voor compliance Officers. Hieraan voorafgaand heeft de compliance officer een Lean Six Sigma Green Belt opleiding gevolgd. De compliance officer heeft ruim 10 jaar ervaring in de financiële sector in kwaliteit, risk en compliance functies, onlangs aangevuld met de leergang IAPP Privacy Professional en certificering CIPP/E. Met eveneens een achtergrond in IT kan de compliance Officer a.i. bij Noorderlinge hierdoor een meerwaarde bieden op Compliance en Privacy gebied en dat deze op een gestructureerde wijze worden beheerst.

4.3 Risicomanagement systeem

4.3.1 Risicobereidheid

Door de risico's, die tijdens de uitoefening van de bedrijfsactiviteiten kunnen ontstaan, tijdig vast te stellen, te analyseren, te meten, te beheersen en te controleren, wil de directie van Zevenwouden minimaal 125% van de SCR (risk appetite) aanhouden als interne solvabiliteitseis. Het kunnen blijven voldoen aan de verplichtingen tegenover polishouders, andere crediteuren en aan wet- en regelgeving is randvoorwaardelijk voor Zevenwouden.

De risicobereidheid binnen Zevenwouden is als volgt gedefinieerd:
"risk appetite is de bereidheid van Zevenwouden en haar dochterondernemingen om risico's te accepteren met kans op een zekere mate van verlies en daling van het vermogen welke zich door (uitzonderlijke) omstandigheden in een bepaalde periode kan voordoen".

De risicobereidheid van Zevenwouden is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:
- de geformuleerde strategie, doelstellingen en kernwaarden;
- compliant zijn aan wet- en regelgeving;
- continuïteit boven maximale winst;
- de goede reputatie van Zevenwouden mag niet in het geding komen; en
- voldoen aan de vereisten van toezichthouders.

Gebaseerd op deze uitgangspunten is de risicobereidheid van Zevenwouden als volgt omschreven:

"In ons streven een aanbieder te zijn van niet-complexe schadeverzekeringen op onderlinge grondslag, met een gezonde bedrijfsvoering en een solide risicoprofiel, neemt Zevenwouden alleen risico's die ze begrijpt. Gezien de sterk veranderende marktomstandigheden zijn we ons bewust dat strategische keuzes ook risico's meebrengen. Te allen tijde staat de bedrijfscontinuïteit voorop. Rendement op lange termijn is een bestaansvoorwaarde. We zijn er voor onze klanten, samenwerkingspartners, leden, medewerkers en de omgeving en vermijden risico's die de stabiliteit en soliditeit van de organisatie Zevenwouden en haar dochterondernemingen bedreigen."

4.3.2 Risicostrategie en –beleid

Zevenwouden stuurt in haar kapitaal- en risicomanagementbeleid op basis van Solvency-II uitgangspunten.
De solvabiliteitspositie meten we af aan de verhouding tussen de aanwezige en vereiste solvabiliteit. Zevenwouden houdt als minimaal noodzakelijk geachte solvabiliteit 125% van de vereiste solvabiliteit aan.

Het is niet waarschijnlijk dat de aanwezige solvabiliteit acuut daalt onder de noodzakelijk geachte solvabiliteit. Als de aanwezige solvabiliteit echter de noodzakelijk geachte solvabiliteit nadert dan zal Zevenwouden proactief maatregelen treffen om extra kapitaal te genereren of om de risico's te verminderen. Deze maatregelen staan (onder meer) beschreven in het kapitaalbeleid van Zevenwouden. Mogelijkheden om de aanwezige solvabiliteit te versterken zijn de volgende:
- premieverhoging
- kostenbesparing
- herzien van de polisvoorwaarden

Onder het toekomstige regime van Solvency II kan de solvabiliteit ook positief worden beïnvloed door het kapitaalsbeslag van bedrijfsrisico's te verminderen waardoor de vereiste solvabiliteit omlaag zal gaan.

Maatregelen om risico's te verminderen zijn:
- verlagen risicoprofiel beleggingen
- meer herverzekeringsdekking inkopen (waaronder eigen behoud verlagen)
- afstoten van een product of (deel)markt

Door de koppeling van strategie en risicomanagement acht Zevenwouden de kans klein dat zij onder de wettelijke solvabiliteitsnorm komt.

Strategie en risicomanagement

Van strategie naar strategie een doorlopende cyclus

In haar strategie zet Zevenwouden in op focus en bestendige premiegroei om op lange termijn een zelfstandige positie in de markt te borgen. Zevenwouden kiest daarbij nadrukkelijk voor distributie via haar intermediaire netwerk en gebruikt Noorderlinge daarbij als platform. Er wordt daarbij meer focus aangebracht op homogeniteit en schaalvergroting binnen de (risico)portefeuille. Hierdoor kan de volatiliteit van de schadelast (en het daarmee samenhangende verzekeringstechnische kapitaalsbeslag) worden beperkt.

Risicobeheer(sing) Zevenwouden
Zevenwouden heeft haar risicobeheersingssysteem dusdanig ingericht dat de directie van Zevenwouden in staat wordt gesteld om op efficiënte en effectieve wijze bedreigingen die het behalen van strategische doelstellingen in de weg staan vroegtijdig te signaleren en vervolgens te beheersen.

Zevenwouden heeft zich bij het bepalen van haar risicomanagementraamwerk laten inspireren door de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM-model), welk model is ontwikkeld door DNB. Dit raamwerk visualiseert de mate waarin risico's van invloed zijn op de organisatie en de solvabiliteit. Dit raamwerk biedt Zevenwouden tevens ondersteuning bij het bepalen van de juiste beheersmaatregelen om risico's te mitigeren. Vervolgens wordt beoordeeld of Zevenwouden de restrisico's accepteert.

Binnen het risicobeheersingssysteem van Zevenwouden is de risicomanagementfunctie verantwoordelijk voor het vaststellen, het uitvoeren, het monitoren en, waar nodig, het bijstellen van het algehele risicobeleid. De directie draagt daarbij altijd de eindverantwoordelijkheid. De risicomanagementfunctie legt het risicobeleid ter goedkeuring voor aan de directie. De raad van commissarissen houdt toezicht op het gevoerde risicobeleid van Zevenwouden. Daartoe bespreekt de raad van commissarissen het risicoprofiel van Zevenwouden en beoordeelt hij op strategisch niveau of kapitaalallocatie en liquiditeitsbeslag in algemene zin in overeenstemming zijn met de goedgekeurde risicobereidheid.

Het risicobeheersingssysteem van Zevenwouden omvat onder meer het door Zevenwouden gevoerde risicobeleid, risicobereidheid en het beoordelen van de eigen risico's en de solvabiliteit van Zevenwouden.

Bedrijfsdoelstellingen
Zevenwouden heeft concreet de volgende operationele doelstellingen:

- Invullen beheerste bedrijfsvoering
- Kwaliteitsbeheersing, kwaliteitsverbetering
- Complexiteitsreductie
- Optimalisatie processen
- Verhogen digitaliseringsgraad

4.3.3 Opzet en organisatie van het systeem van risicomanagement

Risicolimitering en beheersingstechnieken

Algemeen ten aanzien van risicolimitering en beheersingstechnieken
De manier waarop Zevenwouden haar risico's integraal beheerst is veelal vervat in beleidstukken, interne richtlijnen, procesbeschrijvingen, protocollen en procedures, overeenkomsten en systeeminrichting. Hieronder wordt per risicoklasse aangegeven welke vorm van risicobeheersing wordt toepast.

Three lines of defense
In beginsel zijn alle lijnfuncties binnen Zevenwouden primair zelf verantwoordelijk voor de beheersing van de risico's die samenhangen met hun werkterrein. Deze lijnfuncties of (leidinggevenden van) lijnafdelingen vormen derhalve de eerste lijn van risicobeheersing (first line of defense). De lijnorganisatie van Zevenwouden bestaat uit de afdelingen acceptatie, commercie, eerstelijns actuariaat(=uitbesteed), HR, schadebehandeling, informatisering en directie.
De tweede lijn van risicobeheersing (second line of defense) wordt gevormd door veelal de staforganisatie van Zevenwouden. In de tweede lijn bevinden zich de functies Volmachtbeheer, Compliance, Risicomanagement en het tweedelijns actuariaat (= uitbesteed). De tweedelijnsfuncties controleren de (prestaties van de) lijnorganisatie en brengen daarvan verslag uit aan het lijnmanagement, de directie en toezichthouders.
Daar waar de eerstelijnsactiviteiten zijn uitbesteed aan derden wordt vanuit de tweede lijn toezicht gehouden op de naleving van de gemaakte contractafspraken en service level afspraken. Concrete voorbeelden daarvan zijn het toetsen van de naleving van volmacht afspraken met externe uitgaande volmachten door de volmachtbeheerder en de naleving van intern beleid door de compliance officer.
In de derde lijn bevindt zich de interne auditfunctie (=uitbesteed) die beoordeelt of zowel de eerste lijn als de tweede lijn in beleid en processen in opzet adequaat heeft ingericht, of deze opzet daadwerkelijk bestaat en tenslotte of deze ook effectief werkt. Tot de derde lijn kan ook de interne toezichthouder worden gerekend.

Beheersing per risicoklasse

Verzekeringstechnische risico's

Acceptatiebeleid De producten, criteria, limieten en voorwaarden die gelden voor het accepteren (of in dekking nemen) van verzekeringsrisico's zijn vastgelegd in het acceptatiebeleid. Binnen het acceptatiebeleid wordt ook beschreven hoe wordt omgegaan met cumulatie van risico's.

Schadereserveringsbeleid

De richtlijnen die gelden voor het vormen en beheren van (de toereikendheid van) technische reserves zijn vastgelegd in het schadereserveringsbeleid.

Herverzekeringsbeleid

In het herverzekeringsbeleid is vastgelegd welke richtlijnen er gelden voor het herverzekeren van verzekeringstechnische risico's. Het limiteren van catastroferisico maakt deel uit van het herverzekeringsbeleid en het herverzekeringsprogramma van Zevenwouden. Daarnaast worden ook de overige herverzekeringsprogramma's beschreven met het daarbij passende eigen behoud, limieten, omvang van de ingekochte dekking en kredietwaardigheid en spreiding binnen het herverzekeringspanel.

Financiële risico's

De financiële risico's die Zevenwouden loopt, hangen nauw samen met de beleggingen van Zevenwouden. Om deze financiële risico's te beheersen zijn in een beleggingsbeleid uitgangspunten en kaders vastgelegd voor de wijze waarop (en waarin) Zevenwouden belegt. Doelstelling van het beleggingsbeleid is ervoor te zorgen dat het vermogen van Zevenwouden op een verantwoorde wijze wordt belegd. Hierbij is het rendement van belang, maar staat het in stand houden van de kapitaalspositie voorop. In het beleggingsbeleid wordt onder meer ingegaan op de beleggingscategorieën waarin Zevenwouden mag beleggen en welke eisen en limieten er aan elke beleggingscategorie worden gesteld. Zevenwouden kiest voor defensief beleggingsbeheer waarbij zij niet actief handelt in financiele instrumenten en in beginsel haar beleggingen aanhoudt tot einde looptijd (indien van toepassing). Het vermogensbeheer besteedt Zevenwouden uit aan een professionele partij. Met de vermogensbeheerder zijn afspraken gemaakt in een vermogensbeheerovereenkomst. Daarin komt onder meer aan de orde welke diensten er worden afgenomen, welke kwaliteitseisen daarvoor gelden en welke vergoeding daarvoor wordt gevraagd. In de beheerovereenkomst staat ook beschreven welke rapportages worden afgegeven. Naast financiële risico's die samenhangen met beleggingen loopt Zevenwouden ook tegenpartijrisico over vorderingen op herverzekeraars, banken, het intermediair en eindklanten. Ter beheersing van het tegenpartijrisico jegens herverzekeraars en banken zijn richtlijnen in het herverzekeringsbeleid respectievelijk beleggingsbeleid opgenomen. Voor het tegenpartijrisico jegens het intermediair en eindklanten is een bewakingsproces van kracht dat uitgevoerd wordt door de debiteurenbeheerder.

Overige risico's

Onder overige risico's vallen operationele risico's. Uitbestedingsrisico, IT-risico, juridisch risico zijn risico's die onder de paraplu van operationeel risico worden geschaard. Operationele risico's worden beheerst door procesbeschrijvingen, procedures, geautomatiseerde controles op input in systemen, functiescheiding in systemen, beheerovereenkomsten en service level afspraken ten aanzien van uitbestede IT-diensten.

Het risicobeheerproces

De risicomanager is verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicobeheerproces. Het risicobeheerproces is integraal van opzet (alle niveaus, het volledige risico-universum) en dit proces is beschreven. Meting van risico's vindt plaats langs drie criteria:

a. Kans van voordoen van het risico of de fout;
b. De impact wanneer het risico of de fout zich voltrekt;
c. De mate waarin interne processen worden verstoord of reputatieschade wordt opgelopen.

De risico's worden breed geïnventariseerd bij verschillende disciplines binnen de organisatie.

Per criterium wordt een score gegeven langs een vooraf gedefinieerde schaal (zie bijlage). Op basis van de scores wordt vervolgens ingeschaald wat het urgentieniveau voor het risico wordt in de periodieke risicobeheerrapportage.

Deze rapportages worden besproken in de directievergadering en de auditcommissie van de RvC.
De risk manager is vertegenwoordigd bij vergaderingen van het auditcommittee.

4.3.4 Asset-liability Management

Op verzoek van Zevenwouden heeft Redutch B.V. in 2013 een Asset-Liability-Management (ALM) onderzoek uitgevoerd. Doelstelling van dit onderzoek was om enerzijds te toetsen in hoeverre, conform de vereisten vanuit Solvency II, Zevenwouden met de huidige beleggingsmix ook in een worst case scenario aan haar verplichtingen kan voldoen en anderzijds om te beoordelen waar mogelijk de beleggingsmix kan worden geoptimaliseerd om een betere verhouding tussen rendement en risico te realiseren.
Het huidige beleggingsbeleid is gebaseerd op de uitkomsten van het in 2013 uitgevoerde onderzoek.

4.3.5 ORSA (Own Risk and Solvency Assessment)

In de ORSA of Eigen Risico beoordeling (ERB) maakt Zevenwouden een eigen beoordeling van de risico's waaraan de verzekeraar bloot kan staan. Er worden stress scenario's bepaald en doorgerekend.
Zevenwouden heeft haar beleid ten aanzien van de ORSA vastgelegd in een beleidsdocument.

De wijze waarop onafhankelijke toetsing plaats vindt

Het ERB proces staat beschreven in de jaarlijkse eigen risicobeoordeling. Eénmaal per kwartaal beoordeelt de risicomanager op basis van de Solvency II uitkomsten of zich een trigger evenement heeft voorgedaan die het uitwerken van een tussentijdse (partiele) ERB noodzakelijk maakt. Indien zich een trigger evenement voordoet, signaleert hij dit zo spoedig mogelijk bij de directie en de voorzitter van de auditcommissie. Indien zich geen trigger evenement voordoet voor een tussentijdse ERB, dan bestaat er altijd nog een jaarlijkse verplichting.

De jaarlijkse ERB verplichting vangt aan nadat er een nieuwe vijfjaarsprognose is vastgesteld. Deze cijfers vormen de input voor het basisscenario in de ERB. De risicomanager plant de ERB doorrekeningen tijdig in met de actuariële functie. De doorrekeningen voor het basisscenario, de stress-tests en de management acties zijn belangrijke bouwstenen voor de ERB naast het business plan, de strategie en terugkoppeling van DNB en/of de interne auditfunctie op de eerdere ERB. Met deze input en de Solvency II richtsnoeren in de hand werkt de risicomanager de ERB uit en laat deze toetsen bij de compliance en actuariële functie alvorens deze ter bespreking aan de directie wordt voorgelegd. De ERB wordt tenslotte besproken in de RvC alvorens deze definitief wordt vastgesteld en ingediend bij DNB.

Zevenwouden betrekt de volgende functionarissen bij het ORSA proces:

- Directie (opdrachtgever en eindverantwoordelijke)
- Raad van Commissarissen (intern toezichthouder, gedelegeerd aan de auditcommissie)
- Risicomanager (uitvoerder en voert de regie over het proces)
- Overige sleutelfuncties:
    - Compliance functie
    - Actuariële functie (o.a. berekeningen en scenario-analyse)
    - Interne audit (proces audit)

4.4 Interne controle omgeving

Grondslag en toepassing van controles:
Het interne controlesysteem binnen Zevenwouden (ook Noorderlinge*) wordt vormgegeven in aansluiting op, per operationeel onderdeel, het van toepassing zijnde (deel)beleid en daaraan verbonden procedures en werkinstructies. Een specifiek beleid bepaalt (onder andere) relevante criteria welke organisatie-breed geldend zijn. Daarnaast is er sprake van procedures en werkinstructies die specifiek voor operationele afdelingen gelden dan wel samenwerking tussen afdelingen realiseren.

* Het volmachtbedrijf Noorderlinge wordt hier slechts informatief genoemd omdat veelal beleid, procedures en werkinstructies, naast Verzekeraar Zevenwouden, eveneens van toepassing zijn binnen Noorderlinge. In dit kader relevant om te noemen omdat controles die worden uitgevoerd in het volmachtbedrijf Noorderlinge ook een (indirecte) controlefunctie binnen de verzekeraar Zevenwouden hebben. Er wordt dus vanuit meerdere invalshoeken controle uitgevoerd binnen de operationele onderdelen.

Totstandkoming en toetsing van procedures en controles:
Zowel binnen operationele afdelingen als (organisatie-brede) beleidsnotities geldt dat procedures invulling geven aan de toepassing van het (deel)beleid of de operationele onderdelen en (daarnaast) werkinstructies afgestemd zijn ten behoeve van de uitvoerende toepassing. Zowel procedures als werkinstructies zijn geen statische documenten. Werkinstructies worden afdelings- of organisatiegericht aangepast aan werkbaarheid waarbij bepalingen in beleid en/of procedures dienen te zijn en blijven gewaarborgd. Procedures en beleidsnotities worden jaarlijks beoordeeld op actualiteit en toepasbaarheid en bijgesteld waar nodig. Een bijstelling vindt plaats na accordering door toegewezen bevoegde(n). Implementatie van een nieuwe of aangepaste procedure wordt gestuurd door het volgen van een checklist waarop de relevante te volgen stappen zijn weergegeven alsmede waarmee fiattering en uitvoering van implementatie van een (aangepaste) procedure wordt geregistreerd.

Relevant is de totstandkoming van genoemd beleid, procedures en werkinstructies binnen de gekaderde bevoegdheden. Dit geschiedt op de volgende wijze:

	Vormgeving	Toetsing	Accordering	Evaluatie	Bijstelling	Accordering
Beleid	Manager	Compliance	Directie	Manager/Compliance	Manager	Directie
Procedure	Manager	Compliance	Directie	Manager/Compliance	Manager	Directie
Werk-instructie	Afdeling	Afdeling/Manager	Manager	Afdeling/Manager	Afdeling	Manager

Onderscheid in uitvoering controles:
Interne controle vindt op verschillende niveaus binnen de operationele kernprocessen plaats. Namelijk, op operationeel niveau alvorens een handeling wordt geëffectueerd en achteraf middels controles. Laatstgenoemde vorm van controle is veelal een periodieke vaste controle, zoals bijvoorbeeld financiële (boekhoudkundige) controle, controle van bestanden van schadereserveringen en steekproefcontroles met een brede kwaliteitsmeting.

Overige vormen van controle:
Naast interne controle vinden binnen de organisatie ook verschillende vormen van audit plaats die een mitigerende werking hebben op operationele risico's en daardoor een versterking zijn naast de interne controleactiviteiten.

Three lines of defense
In beginsel zijn alle lijnfuncties binnen Zevenwouden primair zelf verantwoordelijk voor de beheersing van de risico's die samenhangen met hun werkterrein. Deze lijnfuncties of (leidinggevenden van) lijnafdelingen vormen derhalve de eerste lijn van risicobeheersing (first line of defense). De lijnorganisatie van Zevenwouden bestaat uit de afdelingen acceptatie, commercie, eerstelijns actuariaat(=uitbesteed), HR, schadebehandeling, informatisering en directie.
De tweede lijn van risicobeheersing (second line of defense) wordt gevormd door veelal de staforganisatie van Zevenwouden. In de tweede lijn bevinden zich de functies Volmachtbeheer, Compliance, Risicomanagement en het tweedelijns actuariaat (= uitbesteed). De tweedelijnsfuncties controleren de (prestaties van de) lijnorganisatie en brengen daarvan verslag uit aan het lijnmanagement, de directie en toezichthouders.
Daar waar de eerstelijnsactiviteiten zijn uitbesteed aan derden wordt vanuit de tweede lijn toezicht gehouden op de naleving van de gemaakte contractafspraken en service level afspraken. Concrete voorbeelden daarvan zijn het toetsen van de naleving van volmacht afspraken met externe uitgaande volmachten door de volmachtbeheerder en de naleving van intern beleid door de compliance officer.
In de derde lijn bevindt zich de interne auditfunctie (=uitbesteed) die beoordeelt of zowel de eerste lijn als de tweede lijn in beleid en processen in opzet adequaat heeft ingericht, of deze opzet daadwerkelijk bestaat en tenslotte of deze ook effectief werkt. Tot de derde lijn kan ook de interne toezichthouder worden gerekend.

Tot slot beoordeelt ook de externe accountant jaarlijks of het systeem van interne controle van voldoende niveau is ten behoeve van de jaarrekeningcontrole die hij uitvoert. Hij rapporteert hierover in zijn accountantsverslag.

De verslagen van de sleutelfunctionarissen en de externe accountant worden beschikbaar gesteld aan Directie, MT-leden en de leden van de RvC. Daarnaast worden ze in diverse gremia met de betreffende sleutelfunctionarissen besproken.

4.4.1 Compliance functie

Zevenwouden heeft haar compliance functie zodanig ingericht dat deze effectief kan opereren. Hiervoor zijn in het Compliance Charter de definities, doelstellingen, reikwijdte en taken van de compliancefunctie van Zevenwouden vastgelegd en is voor 2017 een Compliance Program opgesteld.

Doelstellingen Compliance
De compliancefunctie heeft de volgende doelstellingen:

- Het bevorderen en waarborgen van de integere bedrijfsvoering en reputatie van Noorderlinge/Zevenwouden;
- Beheersing van de compliancerisico's door het monitoren van de naleving van wet- en regelgeving, het bewaken van de integriteit en de naleving van intern beleid;
- Bevorderen en waarborgen van op zorgvuldige en juiste wijze informeren en behandelen van tussenpersonen en eindklanten voor wat betreft de product- en dienstverlening van Zevenwouden;
- Beleidsbeheer.

De SIRA is een belangrijk element in de planning en uitvoering van de compliance functie en voorts organiseert de compliance functie periodieke workshops om met het personeel wet- en regelgeving ('awareness bevorderen'), alsmede actualiteiten te bespreken.

Organisatorische inbedding
Het is van belang dat er voldoende afstemming bestaat tussen de bij compliance betrokken functionarissen en afdelingen, aangezien de uitvoering van het complianceplan een taak is van de gehele organisatie.

<u>Directie</u>
De directie van Zevenwouden is eindverantwoordelijk voor het compliant zijn van Zevenwouden. De directie legt hierover verantwoording af aan de Raad van Commissarissen. Daarnaast dient de directie te waarborgen dat de compliancefunctie een onafhankelijke rol kan vervullen.

De directie van Zevenwouden is o.a. eindverantwoordelijk voor:

a) het uitoefenen van toezicht op de naleving van de gedragscode door alle personeelsleden;
b) het vaststellen en uitvoeren van het compliancebeleid;
c) het onderhouden van contacten met de externe toezichthouder(s);
d) uitdragen van compliancebewustzijn naar personeelsleden en het belang van een goede naleving van de gedragscode continu te benadrukken (Tone-at-the-top).

De directie zet minimaal eenmaal per jaar het onderwerp compliance op de agenda van het directieoverleg, het overleg van het managementteam en de vergadering van de Raad van Commissarissen. Compliance neemt hiertoe zelf het initiatief. Tijdens deze periodieke bespreking van het onderwerp compliance dient de compliancefunctie aanwezig te zijn. Mochten compliance gerelateerde afwegingen gemaakt worden en/of besluiten genomen worden, dan wordt hier melding van gemaakt in de notulen van deze overleggen.

<u>Lijnmanagement (eerste lijn)</u>
Het lijnmanagement is tevens verantwoordelijk voor compliance. Dit betreft het compliant zijn aan wet- en regelgeving, het instellen van maatregelen die compliance waarborgen en de controle op de effectiviteit van maatregelen.

Het lijnmanagement van Zevenwouden dient volledige medewerking te verlenen aan de werkzaamheden van de compliancefunctie.

Het lijnmanagement dient de compliancefunctie tijdig te informeren over aanpassingen in beleid, procedures of systemen, de introductie van nieuwe producten en de daarmee samenhangende compliance. De analyse van compliance aspecten en overige voor een beoordeling noodzakelijke informatie dient tijdig beschikbaar te worden gesteld.

Het lijnmanagement zal het advies van de compliancefunctie vragen indien, er naar haar inzicht integriteitaspecten een rol spelen of sprake is van reputatierisico's bij:

a) besluiten over het verrichten van activiteiten of transacties;
b) het aangaan van samenwerkingsverbanden;
c) het offreren of de verkoop van producten;
d) de acceptatie van verzekeringen of claims.

Compliancefunctie (tweede lijn)
De compliancefunctie beoordeelt of aan de interne en externe vereisten op het gebied van intern beleid en externe wet- en regelgeving wordt voldaan. De compliancefunctie rapporteert over haar bevindingen aan het verantwoordelijke lijnmanagement, de directie en de Raad van Commissarissen. Verder wordt het risicomanagement geïnformeerd.

Risicomanagement (tweede lijn)
De Risicomanagementfunctie beoordeelt het risico dat voortvloeit uit incidenten. Bij incidenten die te maken hebben met Compliance of integriteit haakt de Risicomanagementfunctie altijd de Compliancefunctie aan.

Actuariaat (tweede lijn)
De actuariële functie verstrekt aan onder andere de compliancefunctie het actuarieel rapport over de voorzieningen en datakwaliteit, herverzekeringsbeleid, prijsbeleid, SKV review en ORSA review.

Interne audit (derde lijn)
Interne audit beoordeelt, afhankelijk van de scope van het onderzoek, of de interne beheersmaatregelen in opzet, bestaan en in werking effectief zijn. Daarbij kijkt interne audit ook naar het naleven van wet- en regelgeving. Daarnaast vindt een periodieke evaluatie plaats van het compliance charter en de realisatie van het complianceplan. Interne audit rapporteert haar bevindingen aan het verantwoordelijke lijnmanagement, de directie en de Raad van Commissarissen. De compliancefunctie wordt geïnformeerd.

Raad van Commissarissen
De Audit Commissie als onderdeel van de Raad van Commissarissen heeft vanuit haar toezichtfunctie de taak toezicht te houden op de naleving van relevante wet- en regelgeving en op werking van gedragscodes.

Externe accountant
De externe accountant controleert tijdens de interim controle de kwaliteit en de toereikendheid van de administratieve organisatie en interne beheersing.
De externe accountant toetst of de taken van de compliancefunctie voldoen aan de eisen die zijn gesteld aan deze functie vanuit Wft.

Rapportages

De compliancefunctie rapporteert halfjaarlijks aan de directie en de Audit Commissie. De halfjaarlijkse rapportage bestaat onder andere uit de volgende punten:

a) in hoeverre het complianceprogramma uitgevoerd en geïmplementeerd is;
b) uitkomsten monitoringsactiviteiten betreffende interne controleprocessen;
c) gesignaleerde nieuwe wet- en regelgeving en/of aanvullingen daarop en welke gevolg hebben voor de inrichting van de organisatie;
d) het overzicht van rapportages aan de toezichthouder inclusief tijdigheid;
e) de rapportage van de toezichthouder met analyses en aanbevelingen;
f) indien er zich compliancegerelateerde incidenten voorgedaan hebben hiervan de aard en de voortgang rapporteren.

De compliancefunctie rapporteert direct aan de directie en de Audit Commissie indien er zich ernstige incidenten hebben voorgedaan, welke een aantasting zijn van de reputatie van Zevenwouden. Hierbij wordt gedacht aan gebeurtenissen die een ernstig gevaar vormen voor een integere bedrijfsvoering, het schenden van wet- en regelgeving, schenden van interne regels, schendingen betreffende integriteitkwesties en overige voorvallen welke van dusdanige vorm zijn om daar door de compliancefunctie melding van te maken.

4.5 Interne audit functie

Binnen Zevenwouden is de interne auditfunctie ('IAF') uitbesteed aan InAudit B.V. Zevenwouden heeft haar interne audit beleid vertaald naar haar interne audit charter. In dit charter zijn de doelstellingen, verantwoordelijkheden, scope, positionering, onafhankelijkheid, bevoegdheden en escalatiemogelijkheden, rapportagestructuur en -vereisten beschreven. Het audit charter wordt jaarlijks geactualiseerd en goedgekeurd.

De IAF is onafhankelijk gepositioneerd, direct onder de directievoorzitter. De IAF rapporteert aan de directie en heeft een rapportagelijn naar de voorzitter van de Audit Commissie ('AC'). De audit manager woont de vergaderingen van de AC bij.

De personen die de IAF uitoefenen verrichten geen werkzaamheden ten aanzien van overige sleutelfuncties.

Jaarlijks wordt in de vergadering van de AC het jaarplan en het budget voor de IAF vastgesteld. Daarbij worden risicogewogen keuzes gemaakt ten aanzien van de audit objecten. De auditbevindingen in de audit rapportages worden besproken en de IAF stelt samen met het management de opvolging van de auditbevindingen vast. Hierover wordt ieder kwartaal gerapporteerd aan de AC.

4.6 Actuariële functie

De actuariële functie is een uitbestede dienst voor Zevenwouden. Hiervoor is een uitbestedingsovereenkomst opgesteld en zijn afspraken gemaakt met Arcturus. Voor de uitvoering van de actuariële functie is een charter opgesteld met hierin onder andere de doelen van de actuariële functie, inrichting van de functie, werkwijze en samenwerking met de organisatie. In 2016 heeft de actuariële functie voor Zevenwouden geen andere rollen verricht buiten deze functie. De actuariële functie rapporteert aan de Directie.

De actuariële functie stelt een jaarplan op en stemt de planning af met Zevenwouden. In het jaarplan zijn activiteiten opgenomen die gerelateerd zijn aan de terreinen waar de actuariële functie directe verantwoordelijkheid heeft: het oordeel over de technische voorzieningen, het premie- en acceptatiebeleid en de herverzekeringsregeling. Daarnaast had de actuariële functie in 2016 een rol in de implementatie van het risicomanagementsysteem door een bijdrage te leveren aan de ORSA, review van de SKV-berekeningen en passendheidsanalyse van het Standaard Model.

4.7 Uitbesteding

Zevenwouden heeft (delen van) bedrijfsprocessen dan wel activiteiten uitbesteed aan andere partijen. Hieraan is een aantal risico's verbonden. Onderhavig beleid bevat richtlijnen en criteria teneinde gevolgen van die risico's bij uitbesteding uit te sluiten of wel te minimaliseren.

Het uitbestedingsbeleid van Zevenwouden is onderverdeeld in twee niveaus, namelijk Intern (gericht) en Extern (gericht). Onder het niveau Intern valt uitbesteding op facilitair gebied, zoals bijvoorbeeld postservice en schoonmaakdiensten. Ook uitbesteding in relatie tot personeel behoort tot het niveau Intern, zoals bijvoorbeeld een Arbodienst. Richtlijn voor de kwalificatie Intern betreft alle activiteiten die niet in directe relatie staan tot de dienstverlening van Zevenwouden aan klanten. Klanten in deze dient in ruime zin te worden geïnterpreteerd. Denk daarbij aan verzekeringnemers, verzekerden, tegenpartijen en intermediairs.

Het Externe niveau bevat juist alle onderdelen die direct of indirect in relatie staan tot de uitvoering van dienstverlening van Zevenwouden, zoals bijvoorbeeld expertises en consultancy. Extern is van toepassing indien er een directe of indirecte verbinding is met kritische processen binnen Zevenwouden.

Aan iedere uitbesteding ligt een analyse ten grondslag en dient inhoudelijk passend te zijn bij het van kracht zijnde (deel) beleid van betreffend bedrijfsproces binnen Zevenwouden.
De uitvoerende partij die de uit te besteden activiteit gaat uitvoeren, dient aan een aantal eisen te voldoen.
Teneinde de continuïteit van het uitbestedingsproces te waarborgen, dient een gedegen overeenkomst te worden gerealiseerd met de uitvoerder.

Zevenwouden controleert periodiek op de wijze van uitvoering van de uitbestede activiteiten of processen en de overeenstemming met de gemaakte afspraken.

4.8 Overige belangrijke informatie

In het bovenstaande hebben we alle belangrijke aspecten van ons governancesysteem toegelicht.

5. Risicoprofiel

Verzekeringstechnische risico's

Algemeen
Het sluiten van schadeverzekeringen is de kernactiviteit van Zevenwouden, waarbij Zevenwouden zich specialiseert in brandverzekeringen. Een gesloten verzekering die past binnen de door Zevenwouden gehanteerde acceptatienormen zou als zodanig geen onaanvaardbaar risico kunnen opleveren. Toch zullen in het kader van de verzekeringsactiviteiten verzekeringstechnische risico's zich anders ontwikkelen dan verwacht. Als verzekeraar staan wij bloot aan zowel mogelijke gebeurtenissen die plotsklaps kunnen optreden als aan mogelijke omstandigheden die tot geleidelijke erosie van de verdiencapaciteit kunnen leiden. De verzekeringstechnische risico's die Zevenwouden loopt zijn inherent aan het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf. Deze risico's kunnen zich manifesteren in de vorm van catastroferisico's, premierisico's en reserverisico's.

Catastroferisico's
Betreft de concentratie van verzekeringstechnische risico's in een bepaald geografisch gebied die als gevolg van één gebeurtenis gelijktijdig schade kunnen oplopen. De belangrijkste gebeurtenissen die onder de dekking vallen zijn schaden als gevolg van stormen, hagelbuien of andere van buiten komende onheilen. Schade ten gevolge van terrorisme is herverzekerd via de pool van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij Terrorismeschaden.

Premie- of lopend jaarrisico
Het premie- of lopend jaarrisico betreft met name het risico dat de schadefrequentie en/of de grootte van de schade per geval nadelig afwijkt van de verwachting. Deze catastrofe en premierisico's worden beheerst doordat:

- Zevenwouden een acceptatiebeleid voert en acceptatienormen hanteert alvorens een schadeverzekering wordt afgegeven. De acceptatieregels zijn in een periode van vele jaren ontwikkeld en verfijnd.
- Onroerende goederen met een verhoogd risicoprofiel als onderdeel van het acceptatieproces worden geïnspecteerd door ervaren inspecteurs.
- Zevenwouden verzekerde risico's heeft herverzekerd voor zover zij de risicobereidheid (eigen behoud) te boven gaan.
- Zevenwouden een prudent herverzekeringsbeleid toepast dat is afgestemd op de risicobereidheid en financiële draagkracht van Zevenwouden.
- Zevenwouden gebruik maakt van een professionele herverzekeringsmakelaar die zorg draagt voor een optimale plaatsing van het herverzekeringsprogramma op basis van gemodelleerde schadestatistieken.

Reserverisico
Het reserverisico is het risico dat Zevenwouden niet voldoende schadevoorzieningen heeft gevormd ter dekking van (verwachte) schaden. Zevenwouden beheerst dit risico doordat:

- Zevenwouden een prudent schadereserveringsbeleid volgt waarbij op dossierniveau door ervaren schadebehandelaren een voorziening wordt bepaald;
- Zevenwouden een aanvullende voorziening vormt voor schaden die nog niet (volledig) zijn gemeld maar zich reeds hebben voorgedaan.
- Zevenwouden haar uitloopresultaten periodiek beoordeelt en op basis daarvan op dossierniveau haar reserves bijstelt indien daar aanleiding toe is.

Verzekeringsrisico algemeen
Het sluiten van verzekeringen is de kernactiviteit van Zevenwouden. Een gesloten verzekering die past binnen de gehanteerde normen, zou dus als zodanig geen onaanvaardbaar risico kunnen opleveren. Toch kunnen in het kader van de verzekeringsactiviteiten ongewenste en zelfs onaanvaardbare risico's ontstaan. Deze kunnen zowel bestaan uit catastroferisico's, schaderisico's als uit premierisico's, waarbij het verdienmodel op lange termijn niet langer houdbaar is. Als verzekeraar staan we bloot aan zowel mogelijke gebeurtenissen die plotsklaps optreden als aan mogelijke omstandigheden die tot geleidelijke erosie van de solvabiliteit leiden.

Het verzekeringsrisico dat Zevenwouden loopt, is inherent aan het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf. Bij (brand)schadeverzekeringen betreft dit met name het risico dat de schadefrequentie en de grootte van de schade per geval nadelig afwijken van de verwachtingen vooraf.

5.2 Strategisch risico

Dit is het risico dat Zevenwouden een strategie voert die niet voldoende aansluit op klantbehoeften of ontwikkelingen in de markt waarin de organisatie opereert. Het strategische risico omvat ook het risico van een niet-tijdige implementatie van de bedrijfsstrategie.

Zevenwouden heeft in 2016 haar strategie bijgesteld op basis van actuele inzichten. Door af te gaan op de signalen vanuit de markt en de observaties van interne bedrijfsdisciplines te verzamelen, is de strategie op een gewogen wijze tot stand gekomen. Hierdoor wordt het risico van een niet-passende strategie of een strategie die niet aansluit op de klantbehoeften zo klein mogelijk gehouden. Mede voor dit doel heeft Zevenwouden een klankbordgroep opgericht waarin een afvaardiging van de samenwerkende intermediaire partners is vertegenwoordigd om in nauw contact te staan met de markt.

5.3 Omgevings- en reputatierisico

Wijzigingen in relevante wet- en regelgeving worden op de voet gevolgd door de compliance functie binnen Zevenwouden waardoor Zevenwouden tijdig kan inspelen op wijzigingen binnen het wettelijke kader.
De concurrentie in de schadeverzekeringssector is al jaren hevig. Door een zorgvuldige totstandkoming van de strategie die nauw aansluit bij de marktbehoefte is Zevenwouden concurrerend binnen dit marktsegment. Zevenwouden focust op homogeniteit binnen de risicoportefeuille, volgt schadetrends, inspecteert aangeboden risico's en investeert in efficiency voor proces- en productvoering. Hierdoor kan Zevenwouden de concurrentie het hoofd bieden.
Reputatierisico's worden beheerst door zorgvuldige procesvoering en adequate informatieverstrekking. Daarnaast wordt (nieuw) personeel gescreend op integriteit en antecedenten (zie ook integriteitsrisico).

5.4 Prijsrisico

Er bestaan drie vormen van prijsrisico's: valutarisico, renterisico en marktrisico. Deze begrippen worden hierna verder toegelicht.

Valutarisico
Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen.

Renterisico
Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen van de rente.

Marktrisico
Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen van marktprijzen, veroorzaakt door factoren die uitsluitend gelden voor het individuele instrument of de emittent ervan, of door factoren die alle instrumenten die verhandeld worden in de markt beïnvloeden.

Algemene beheersing prijsrisico
In algemene zin wordt het prijsrisico beheerst door een prudent beleggingsbeleid te voeren. Binnen het beleggingsbeleid zijn restricties opgenomen ten aanzien van de toelaatbare positie die in een bepaalde beleggingscategorie mag worden ingenomen. Het beheer van beleggingen in fondsbeleggingen is uitbesteed aan professionele vermogensbeheerder die ISAE-3402 gecertificeerd is. Het beleggingsbeleid voorziet erin dat, buiten de fondsbeleggingen, niet zelfstandig belegd mag worden in afgeleide financiële instrumenten (derivaten) of securities lending mag worden toegepast. Er worden geen nieuwe directe beleggingen gedaan in vastgoed en er worden geen nieuwe onderhandse leningen meer verstrekt. Voorts wordt er een buy & hold strategie gevolgd. Maandelijks worden de resultaten uit de beleggingen intern gevolgd en gerapporteerd aan het management. Opvallende waardemutaties worden zoveel mogelijk verklaard.

Beheersing valutarisico
Zevenwouden loopt alleen valutarisico binnen haar beleggingsfondsen. Alle overige bezittingen en schulden van Zevenwouden luiden in euro. Binnen de beleggingsfondsen worden ingenomen valutaposities ten opzichte van de Euro afgedekt waarbij een hedgeratio tussen 95% en 105% wordt gehanteerd.

Beheersing renterisico
Zevenwouden loopt een renterisico ten aanzien van haar beleggingen in vastrentende waarden. Dit omvat vooral de beleggingen in vastrentende beleggingsfondsen en in mindere mate verstrekte onderhandse leningen. Zevenwouden beheerst haar renterisico door de duratie van beleggingen te maximeren. Hierdoor wordt de impact van wijzigingen van de marktrente op de herwaardering van deze beleggingen beperkt gehouden.

Beheersing marktrisico
Zevenwouden loopt marktrisico over haar beleggingen in aandelenfondsen. Zevenwouden beheerst het marktrisico door haar beleggingen goed te spreiden over diverse vermogenstitels waardoor schommelingen van de prijs van individuele vermogenstitels elkaar beter compenseren. Daarnaast heeft Zevenwouden limieten gesteld ten aanzien van de maximale posities die zij wenst in te nemen met betrekking tot aandelen.

5.5 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Zevenwouden door gebrek aan liquide middelen niet in staat is om op korte termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Zevenwouden beheerst het liquiditeitsrisico doordat:

- Zevenwouden een groot deel van haar middelen liquide aanhoudt onder andere op deposito's en spaarrekeningen. Op deze manier is in het geval van calamiteiten snel geld beschikbaar te maken. De deposito's zijn in voldoende mate gespreid over verschillende bankinstellingen.
- Voor geplande investeringen wordt impliciet liquiditeit vrijgehouden zodat externe financiering niet nodig is. Indien noodzakelijk worden er beleggingen liquide gemaakt.
- Met de herverzekeraars is contractueel de afspraak vastgelegd dat in het geval van potentiële liquiditeitsproblemen bij Zevenwouden door het uitkeren van een bedrag waarvoor een recht op herverzekeringsdekking bestaat, er een voorschot op de herverzekeringsclaim zal worden verstrekt.
- Zevenwouden voert een restrictief beleid ten aanzien van illiquide beleggingen zoals vastgoed.

5.6 Kasstroomrisico

Het kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument zullen fluctueren in omvang. De blootstelling van Zevenwouden aan kasstroomrisico is zeer beperkt en raakt uitsluitend de andere financiële beleggingen op de balans. Dit zijn aangehouden spaartegoeden waarover een variabele rente wordt vergoed. Deze rentevergoeding is van verwaarloosbare betekenis binnen het geheel van de beleggingsopbrengsten in de niet-technische rekening.

Zevenwouden accepteert het gelopen kasstroomrisico omdat deze een gevolg is van het liquide aanhouden van middelen. Het liquide aanhouden van middelen is nodig om het liquiditeitsrisico te mitigeren. Wel is het de intentie van Zevenwouden om een groter deel van de aangehouden spaartegoeden te beleggen in andere financiële instrumenten.

5.7 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat de tegenpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor Zevenwouden een financieel verlies te verwerken krijgt. Dit risico heeft voornamelijk betrekking op beleggingen in beleggingsfondsen, verstrekte (hypothecaire) leningen, aangehouden tegoeden bij banken en vorderingen uit herverzekeringen. Het kredietrisico wordt beheerst doordat :

- Zevenwouden hoofdzakelijk belegt in fondsen die een kredietwaardige rating hebben.
- Zevenwouden herverzekerde risico's spreidt over een panel aan herverzekeraars die allemaal een minimale (S&P) rating van A- als ondergrens moeten hebben.
- Zevenwouden bij onderhandse leningen aan partijen die niet over een rating beschikken aanvullende zekerheden verkrijgt door o.a. het vestigen van een hypotheek op het onderpand of door het vestigen van pandrecht of andere zekerheden.
- Zevenwouden rekening-couranten aanhoudt bij verschillende Nederlandse bankinstellingen met een kredietwaardige status zodat zij de mogelijkheid heeft overtollige liquiditeit te spreiden over meerdere bankinstellingen.

5.8 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat bedrijfsprocessen niet ongestoord of niet effectief kunnen verlopen als gevolg van handelen of nalaten van medewerkers van Zevenwouden of van derden, dan wel door toevallige gebeurtenissen of omstandigheden. Zevenwouden beheerst dit risico door:

- Interne controle op de operationele processen vanuit de 1e, 2e en 3e lijn.
- Capaciteitsplanning door organisatorische en personele inrichting in evenwicht te brengen tot de bedrijfsdoelstellingen.
- Sturing op permanente educatie van directie, commissarissen en op peil houden van vakbekwaamheid bij de medewerkers door het stimuleren van het volgen van opleiding en het organiseren van workshops op gebied van schade, technische inspectie, acceptatie en Solvency II.
- Risico-gebaseerde audits op operationele processen als onderdeel van het auditprogramma.

5.9 IT risico

Het IT-risico betreft het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende zijn beveiligd. Zevenwouden beheerst dit risico doordat:

- De IT infrastructuur is uitbesteed aan een hosting partner die over datacenters beschikt met uitgebreide continuïteits- en beveiligingsfaciliteiten op het gebied van back-up en alternatieve stroomvoorzieningen.
- De hosting partner is ISAE-3402 gecertificeerd.
- Toegang voor medewerkers tot de digitale werkomgeving is beveiligd middels persoonlijke login-ID met wachtwoord met daarbij een frequente wijzigingscyclus.

5.10 Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de aan derden uitbestede werkzaamheden evenals de door derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel, de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de bedrijfsvoering van Zevenwouden verstoren of bedreigen. Zevenwouden beheerst dit risico doordat:

- Zevenwouden een uitbestedingsbeleid heeft geformuleerd waaraan de belangrijkste uitbestede diensten en/of processen worden getoetst.
- Met gevolmachtigde agenten (uitgaande volmachten) afspraken zijn overeengekomen en vastgelegd in volmacht overeenkomsten (VSV) die voldoen aan NVGA-richtlijnen.
- Naleving van gemaakte volmachtafspraken worden getoetst met behulp van audits, controleverklaringen van de accountants, self-assessments van gevolmachtigden en cijferanalyses.
- Met belangrijke uitbestedingspartners Service Level Afspraken zijn overeengekomen en/of ISAE-3402 rapportages worden opgevraagd.

5.11 Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico is het risico dat de integriteit van Zevenwouden wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van haar organisatie, veroorzaakt door haar medewerkers dan wel de leiding in het licht van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door Zevenwouden opgestelde normen. Zevenwouden beheerst dit risico door:

- Het afleggen van een Moreel ethische verklaring door directie en commissarissen.
- Het afleggen van de eed of belofte door alle medewerkers.
- Pre-employment screening wordt toegepast bij indiensttreding en periodiek in-employment screening wordt toegepast voor in dienst zijnde medewerkers.
- Geheimhoudingsbepalingen worden gehanteerd in arbeidsovereenkomsten.
- Diverse gedragscodes zijn ingevoerd op het gebied van integriteit en opgepaste gedragingen.
- De mogelijkheid tot interne fraude wordt gemitigeerd door toepassing van functiescheidingen in de processen en interne controlemaatregelen.

5.12 Solvabiliteitskapitaalvereiste

De aanwezige solvabiliteit bij Zevenwouden onder de uitgangspunten van Solvency II bedraagt per 31 december 2016 € 13.637.000. Het bedrag waarover de maatschappij minimaal moet beschikken bedraagt € 7.743.000. De solvabiliteitsmarge op basis van de Solvency II wetgeving bedroeg per ultimo 2016 aldus 176%. Zevenwouden blijft ook onder deze nieuwe regelgeving een solvabele maatschappij. Volgens de openbare toezichtgegevens van De Nederlandsche Bank bedroeg de gemiddelde solvabiliteit van schadeverzekeraars (excl. zorg) over de eerste drie kwartalen van 2016 rond 165%. Zevenwouden streeft intern een minimale 125% Solvency II ratio na.

6. Financiële positie van Zevenwouden op Solvency II grondslagen

6.1 Solvency II balans

Onderstaand de activa op de balans ultimo 2016, zowel op jaarrekening-waarde als SII-waarde:

Assets	Statutory accounts value	Revaluation	Solvency II value
Goodwill	-		-
Deferred acquisition costs	812	-812	-
Intangible assets	-	-	-
Deferred tax assets	660	-	660
Pension benefit surplus	-	-	-
Property, plant & equipment held for own use	1.178	-	1.178
Investments (other than assets held for index-	12.094	1	12.095
Property (other than for own use)	217	-	217
Holdings in related undertakings, including	-	-	-
Equities	-	-	-
Bonds	-	-	-
Collective Investments Undertakings	11.878	-	11.878
Derivatives	-	-	-
Deposits other than cash equivalents	-	-	-
Other investments	-	-	-
Loans and mortgages	1.592	52	1.644
Loans on policies	-	-	-
Loans and mortgages to individuals	292	-5	287
Other loans and mortgages	1.300	57	1.357
Reinsurance recoverables from:	1.255	-1.131	124
Non-life and health similar to non-life	1.255	-1.131	124
Non-life excluding health	1.255	-1.128	127
Health similar to non-life	-	3	3
Deposits to cedants	-	-	-
Insurance and intermediaries receivables	192	-	192
Reinsurance receivables	683	-	683
Receivables (trade, not insurance)	2.796	-	2.796
Own shares (held directly)	-	-	-
Amounts due in respect of own fund items or	-	-	-
Cash and cash equivalents	2.969	-	2.969
Any other assets, not elsewhere shown	64	-	64
Total assets	24.296	-1.890	22.406

Onder “Property, plant & equipment held for own use” is de materiële vaste activa zoals opgegeven op de jaarrekening-balans opgenomen. Dit betreft namelijk inventaris voor eigen gebruik. De opgelopen rente en opgelopen huur zijn bij de beleggingen zelf opgenomen.

Hieronder volgt een toelichting op de herwaarderingen op de activa zijde van de balans.

Overlopende activa (overlopende acquisitiekosten)

Omschrijving	Waardering jaarrekening	Waardering Solvency II	Verschil (Solvency II – jaarrekenng)
Overlopende activa	€812.000	-	-€812.000

Waarderingsgrondslagen jaarrekening
Vorderingen op derden worden opgenomen tegen nominale waarde, zo nodig onder aftrek van een voorziening wegens het risico van oninbaarheid. De voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. De vorderingen inzake premies worden genomen op het moment van de premievervaldatum. De vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar, tenzij in de toelichting anders staat vermeld.

Waarderingsgrondslagen Solvency II
De overlopende acquisitiekosten zijn onder SII gelijk aan nul omdat die geen toekomstige kasstromen opleveren.

Vordering uit herverzekering

Omschrijving	Waardering jaarrekening	Waardering Solvency II	Verschil (Solvency II – jaarrekenng)
Vordering uit herverzekering	€1.255.000	€123.941	-€1.131.000

Waarderingsgrondslagen jaarrekening
De voorziening voor te ontvangen schaden van herverzekeraars is voor de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden van het boekjaar en de voorgaande jaren. De vaststelling geschiedt stelselmatig post voor post.

Waarderingsgrondslagen Solvency II
De voorziening herverzekeringspremie is het verschil tussen de nog binnenkomende herverzekerde schade (op de premie in de onverdiende premievoorziening en premie binnen de contractgrens) en de uitgaande herverzekering (op de premie in de onverdiende premievoorziening en premie binnen de contractgrens).

Hypotheken

Omschrijving	Waardering jaarrekening	Waardering Solvency II	Verschil (Solvency II – jaarrekenng)
Hypotheken	€1.592.000	€1.644.000	€52.000

Waarderingsgrondslagen jaarrekening
Alle hypothecaire leningen en andere leningen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Waarderingsgrondslagen Solvency II
Deze zijn berekend op marktwaarde door het contant maken van de toekomstige kasstromen tot aan het eerstvolgende renteherzieningsmoment op basis van een rentecurve: DNB Solvency II curve ultimo 2016 + risico-opslag van 2,559% (vorig jaar was de risico-opslag 1,857%).

Liabilities	Statutory	Revaluation	Solvency II value
Technical provisions – non-life	7.436	-1.091	6.345
Technical provisions – non-life (excluding	7.364	-1.082	6.282
Technical provisions calculated as a	-	-	-
Best Estimate	-	5.721	5.721
Risk margin	-	562	562
Technical provisions - health (similar to	72	-9	63
Technical provisions calculated as a	-	-	-
Best Estimate	-	59	59
Risk margin	-	3	3
Other technical provisions	-	-	-
Contingent liabilities	-	-	-
Provisions other than technical provisions	415	-	415
Pension benefit obligations	150	898	1.048
Deposits from reinsurers	-	-	-
Deferred tax liabilities	327	-327	-
Derivatives	-	-	-
Debts owed to credit institutions	-	-	-
Financial liabilities other than debts owed to	-	-	-
Insurance & intermediaries payables	306	-	306
Reinsurance payables	194	-	194
Payables (trade, not insurance)	427	-	427
Subordinated liabilities	-	-	-
Subordinated liabilities not in Basic Own	-	-	-
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	-	-	-
Any other liabilities, not elsewhere shown	34	-	34
Total liabilities	9.289	-520	8.769

Excess of assets over liabilities	15.007	-1.370	13.637

Op de Solvency II balans [1] bedraagt het totaalbedrag aan technische voorzieningen €6.221K. Conform de Solvency II specificaties worden de technische voorzieningen berekend als de som van de beste schatting plus een risicomarge. Onderstaand de voorzieningen in de jaarrekening en die op Solvency II grondslagen:

[1] Hierbij wordt verwezen naar de QRT BI-S.01.02.b

Technische voorzieningen	Jaarrekening Grondslagen	"Solvency II" Grondslagen
(Best estimate) premie bruto (inclusief voorziening winstdeling)	2.354	973
(Best estimate) schade bruto (inclusief overige techn voorzieningen)	5.082	4.807
Risicomarge voorzieningen	0	565
Totale bruto voorziening	7.436	6.345
Voorziening herverzekering premie	-26	1.095
Voorziening herverzekering schade	-1.230	-1.219
Voorziening eigen rekening	6.181	6.221
Overlopende acquisitiekosten	-812	0
Voorziening eigen rekening (inclusief acquisitiekosten)	**5.369**	**6.221**

De beste schatting is conform de Solvency II specificaties bepaald als het saldo van verwachte uitgaande kasstromen verminderd met de inkomende kasstromen.
Beide zijn contant gemaakt tegen de rentecurve die EIOPA voorschrijft [2]. Deze rentecurve bestaat uit een risicovrije rentecurve per 31-12-2016 zonder volatility adjustment en zonder matching adjustment.

Voor de bepaling van de risicomarge is de methode aangehouden die wordt beschreven in de Solvency II specificaties: de cost of capital methode. De risicomarge is hierdoor gelijk aan de kapitaalkosten die nodig zijn om de huidige verzekeringsverplichtingen af te wikkelen.

Waardering pensioenvoorziening

Omschrijving	Waardering jaarrekening	Waardering Solvency II	Verschil (Solvency II – jaarrekenng)
Pensioenvoorziening	€ 150.000	€ 1.048.000	€ 898.000

Waarderingsgrondslagen jaarrekening
Pensioenvoorziening
De pensioenvoorziening wordt gevormd voor nog niet afgefinancierde onvoorwaardelijke verplichtingen van de werkgever voortvloeiend uit de gesloten uitvoeringsovereenkomst tussen pensioenuitvoerder en werkgever. De verplichtingen worden op actuariële grondslagen gewaardeerd volgens de tarieven die in de uitvoerings- c.q. pensioenovereenkomst zijn overeengekomen.

Waarderingsgrondslagen Solvency II
De waardering van de pensioenvoorziening is gedaan op IAS19 grondslagen.

In 2016 is voor het eerst het verschil tussen de jaarrekeninggrondslagen en de Solvency II grondslagen ontstaan.

[2] http://www.toezicht.dnb.nl/7/50-232844.jsp

6.2 Informatie over de waardering van andere verplichtingen

Er zijn geen herwaarderingen voor andere verplichtingen.

6.3 Overige materiële informatie

Er zijn geen bijzondere zaken te melden met betrekking tot de Solvency II waardering, waarvan de impact mogelijk materiële consequenties zouden kunnen hebben.

7. Kapitaalbeheer

7.1 Hoofdlijnen van het kapitaalbeleid

Vereiste solvabiliteit in relatie tot aanwezige solvabiliteit
Zevenwouden streeft naar een rendabele groei in de verzekeringsportefeuille. Het solvabiliteitskapitaalvereiste (SKV) schaderisico vormt bij Zevenwouden het grootste deel van het aan te houden risicokapitaal. Op het gebied van tegenpartijrisico (herverzekeringsmarkt blijft stabiel) en marktrisico (geen grote wijzigingen in behoudende beleggingsstrategie) verwacht Zevenwouden geen grote volatiliteit in aan te houden risicokapitaal tenzij Zevenwouden daartoe noodzaak ziet. Op basis van de stress-scenario's uit de uitgevoerde ORSA's kan Zevenwouden met een ondergrens van 125% meerdere risico-evenementen aan zonder dat de interventiegrenzen die de externe toezichthouder (vanaf 100%) hanteert, wordt bereikt.

De interne normsolvabiliteit:

- is hoog genoeg om een verzwaring van prudentiële wetgeving op te vangen;
- ligt ruim boven de interventiegrenzen van DNB;
- is hoog genoeg om vertrouwen van de markt in Zevenwouden te waarborgen;
- is hoog genoeg om vertrouwen van de interne toezichthouders in Zevenwouden te waarborgen;
- is hoog genoeg om vertrouwen van de leden in Zevenwouden te waarborgen; en
- is hoog genoeg om onverwachte tegenvallers op te vangen.

7.2 De solvabiliteit van Zevenwouden

De solvabiliteit van Zevenwouden is in 2016 toegenomen tot 176%. De ontwikkeling van de solvabiliteit kan als volgt worden toegelicht:

In € 1.000	***2016***	***2015***	***Ontwikkeling (relatief)***
Beschikbaar Eigen vermogen (SII)	13.637	14.130	-3,5%
Solvabiliteit Kapitaal Vereiste (SKV)	7.743	7.724	0,2%
Solvabiliteit	176%	183%	-3,8%

De toename / afname van de kapitaalseis is onder meer het gevolg van onder meer ontwikkelingen in het premievolume, de mate van herverzekering en de mate van risicobereidheid in het beleggingsbeleid. Een en ander staat hierna toegelicht.

Over de SKV:

- De **solvabiliteitsratio** SKV van Zevenwouden ultimo 2016 bedraagt 176% en voldoet hiermee aan de SII-eisen conform de SII-specificaties. Ten opzichte van vorig jaar is de solvency ratio gedaald (was 183%).
- Zevenwouden heeft als interne norm dat de solvabiliteitsratio gebaseerd op de SII-specificaties boven de 125% moet blijven. De solvabiliteitsratio ligt per ultimo 2016 ruim boven de interne norm.
- De wijzigingen in vergelijking met vorig jaar zijn:
    - De SKV is gestegen met 19K en het in aanmerking komend vermogen is gedaald van € 14,1 mln. naar € 13,6 mln. (-4%). Dit verklaart de afname van de solvabiliteitsratio.
    - Het kernvermogen van de verzekeraar is aangepast om tot het in aanmerking komend vermogen te komen. Net zoals vorig jaar komt een gedeelte van het vermogen niet in aanmerking voor dekking van de SKV. Er is geen aanvullend vermogen (evenals vorig jaar).
- De SKV is stabiel. Onderliggend zijn er wel een aantal mutaties:
    - Het catastroferisico is gestegen ten opzichte van vorig jaar. De belangrijkste oorzaak is een gewijzigd herverzekeringsprogramma, waarbij het eigen behoud verhoogd is van € 1.5 mln naar € 2 mln. Hierdoor wordt er bij het catastrofescenario 2 x € 0,5 mln. opgeteld, maar minder reinstatement in rekening gebracht. Het netto resultaat is een verhoging van de schadelast (inclusief reinstatement) in het catastrofe scenario van € 517K.
    - De daling van het Premie- en reserverisico wordt veroorzaakt door een daling in de netto voorziening van € 4,2 mln naar € 3,5 mln euro en een daling van de netto premies over het afgelopen jaar van € 15,1 mln naar € 13,7 mln.
- De verklaring voor de daling van het in aanmerking komend vermogen met € 0,5 mln. en het verschil met de jaarrekening kunnen worden afgelezen in onderstaande tabel en de toelichting daaronder. Het Solvency II kernvermogen is € 1,4 mln. lager dan het jaarrekening kernvermogen, wat hoofdzakelijk wordt verklaard door de Solvency II grondslagen van de verzekeringstechnische verplichtingen en de waardering van de pensioenvoorziening op IAS19 grondslagen.

	31-12-2016	*31-12-2015*
Jaarrekening kernvermogen	**15.007**	**15.105**
Beleggingen	52	-10
Voorziening herverzekering	-1.131	-1.452
Verzekeringsverplichtingen	1.091	1.133
Latente belastingen	327	325
Pensioenverplichtingen (IAS19r)	-898	0
Overlopende acq kosten	-812	-972
Solvency II/PR kernvermogen	**13.637**	**14.130**
Verschil/Reconciliatiereserve	-1.371	-975

* De daling van het jaarrekening kernvermogen met € 98k wordt verklaard door een daling in de overige reserves van € 522k en een stijging van de onverdeelde winst met € 424k.

7.3 De ontwikkeling van de SCR en de MCR

Onder de SII-specificaties is de SKV ultimo 2016 conform onderstaande tabel opgebouwd (vergeleken met ultimo 2015 en het verschil).

Benodigde solvabiliteit "Solvency II"				
	31-12-2016	1-1-2016	verschil	In %-en
Rente	775	558	217	39%
Aandelen	857	767	90	12%
Vastgoed	329	586	-256	-44%
Credit spread	219	260	-41	-16%
Concentratie	808	896	-88	-10%
Valuta risico	193	153	40	26%
Marktrisico diversificatie-effecten	-1.401	-1.369	-32	2%
SCR/SKV Marktrisico	**1.780**	**1.852**	**-72**	**-4%**
Schade Premie en reserve	3.141	3.569	-427	-12%
Schade Royement	4	0	4	
Schade Catastrofe	4.503	3.986	517	13%
Schade diversificatie-effecten	-1.548	-1.577	29	-2%
SCR/SKV Schade	**6.101**	**5.978**	**123**	**2%**
Zorg als Schade Premie en reserve	42	43	-1	-3%
Zorg als Schade Royement	0	0	0	
Zorg Catastrofe	0	0	0	
Zorg diversificatie-effecten	0	0	0	
SCR/SKV Zorg	**42**	**43**	**-1**	**-3%**
SCR/SKV tegenpartijrisico	**890**	**906**	**-16**	**-2%**
SCR/SKV immateriele activa	**0**	**0**	**0**	
Totaalniveau diversificatie-effecten	**-1.541**	**-1.579**	**39**	**-2%**
BSCR/BSKV (som van alle subtotalen (vet) minus - diversificatie effect totaalniveau)	**7.273**	**7.200**	**73**	**1%**
SCR Operationeel risico	**471**	**524**	**-54**	**-10%**
Correctie belasting	**0**	**0**	**0**	
Verhoging om minstens op niveau MKV te komen	**0**	**0**	**0**	
SCR/SKV (= solvabiliteits kapitaalvereiste) (= BSCR t/m Verhoging minstens MKV)	**7.743**	**7.724**	**19**	**0%**
MCR/MKV	**3.700**	**3.700**	**0**	**0%**

Verwachte ontwikkelingen van het solvabiliteitskapitaalvereiste

Uitgaande van de ORSA-berekeningen in het najaar van 2016 is de verwachting dat de solvabiliteitsratio over de planperiode (t/m 2021) vanaf ultimo 2016 licht daalt (6-procentpunten).

In onderstaande paragrafen wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste verschillen ten opzichte van vorig jaar.

Renterisico

Het kapitaalvereiste voor het renterisico bedraagt ultimo 2016 € 775K. Ten opzichte van ultimo 2015 is het benodigd kapitaal voor dit risico gestegen met € 217K.

De balansposten op marktwaarde gevoelig voor renterisico zijn voor Zevenwouden:

Activa (bezittingen)
- Portefeuille vastrentende waarden, inclusief hypotheken en lening € 11,3 mln. (duration 5,91)

Passiva (verplichtingen)
- Best estimate netto technische voorzieningen (premie en schade) ad € 5,6 mln. (duration 1,93)

Bij Zevenwouden is de duration (een afgeleide van de looptijd) van de rentegevoelige activa langer dan de duration van de rentegevoelige passiva. Daarnaast is de omvang van de rentegevoelige activa groter dan de omvang van de rentegevoelige passiva. Beide aspecten zorgen ervoor dat het kernvermogen (saldo van activa en passiva) in marktwaarde termen daalt bij een rentestijging. Ten opzichte van de berekening ultimo 2015 zijn de technische voorzieningen gedaald, daarnaast is de duration gestegen, doordat de kasstromen nu door middel van de chain ladder techniek beter berekend zijn. Door de daling in de waarde van de technische voorzieningen is bovenstaand verschil (mis-match tussen duration en omvang van rentegevoelige activa en passiva) verder toegenomen. Dit verklaart de stijging van het renterisico.

Daarnaast wordt er aangenomen dat de rentegevoeligheid van de opgebouwde asset in de pensioenregeling, de rentegevoeligheid van de pensioenverplichting (grotendeels) neutraliseert en hiervoor geen SKV wordt aangehouden. De reden is dat de activa en de passiva op basis van dezelfde rente is gewaardeerd waardoor een renteschok een geringe impact heeft.

Vastgoedrisico

Het kapitaalvereiste voor het vastgoedrisico bedraagt ultimo 2016 € 329K. Ten opzichte van ultimo 2015 is het benodigd kapitaal voor dit risico gedaald met € 256K. Dit wordt veroorzaakt in de daling van het vastgoed op de balans van € 2.342K naar € 1.317K.

Schade verzekeringstechnisch risico

Het kapitaalvereiste voor het schade verzekeringstechnisch risico is opgebouwd uit de kapitaalvereisten voor het premie- en reserverisico, het vervalrisico en het catastroferisico. Voor Zevenwouden bedraagt het kapitaalvereiste voor het schade verzekeringstechnisch risico (na diversificatie) ultimo 2016 € 6.101K. Dit is een lichte stijging (€ 123K) ten opzichte van ultimo 2015.

Met betrekking tot de berekening van verzekeringstechnisch risico zijn geen vereenvoudigingen toegepast.

Premie- en reserverisico

Het kapitaalvereiste voor het premie- en reserverisico bedraagt ultimo 2016 3.141K. De volumemaatstaf voor het reserverisico bedraagt € 3,5 mln. (2015: € 4,2 mln.) en het premierisico € 14,5 mln. (2015: € 16,2 mln.) Ten opzichte van ultimo 2015 is het kapitaalvereiste voor dit risico gedaald met 427K.

Catastroferisico

Het kapitaalvereiste voor het catastroferisico bedraagt ultimo 2016 € 4.503K. Ten opzichte van ultimo 2015 is het kapitaalvereiste voor het totale catastroferisico gestegen met € 517K.

Het catastroferisico is in het totaal aan risico's binnen de Solvency II specificaties het grootste risico waaraan Zevenwouden is blootgesteld. Voor Zevenwouden zijn er drie catastroferisico's, namelijk: windstorm, hagel, en man-made catastrofes Motorrijtuigen aansprakelijkheid en Brand.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het kapitaalvereiste per catastroferisico ultimo 2016 en ultimo 2015 (bedragen x1000 euro).

		31-12-2015			*31-12-2016*		
Catastrofes		**Bruto**	**Herverzekerd**	**Netto**	**Bruto**	**Herverzekerd**	**Netto**
Schade, natuurlijke catastrofe risico's							
	Windstorm	21.452	17.870	3.583	22.638	18.638	4.000
	Hagel	1.697	0	1.697	2.014	0	2.014
Schade, man-made catastrofe risico							
	Motorrijtuigen aansprakelijkheid	6.000	5.775	225	6.000	5.775	225
	Marine	0	0	0	0	0	0
	Luchtvaart	0	0	0	0	0	0
	Brand	34.567	34.217	350	43.747	43.397	350
	Aansprakelijkheid	0	0	0	1.150	925	225
Schade, andere schade catastrofe risico		0	0	0	0	0	0
Zorg catastrofe risico							
	Massaal ongeval	0	0	0	0	0	0
	Concentratierisico	0	0	0	0	0	0
	Pandemie	0	0	0	0	0	0
	Diversificatie effect catastrofes			-1.868			-2.310
Totaal catastrofe risico				**3.986**			**4.503**

7.4 De structuur, het bedrag en de kwaliteit van het eigen vermogen

Het vermogen dat in aanmerking komt om de SKV en MKV te dekken, moet volgens de SII-specificaties in een aantal stappen berekend worden. Niet al het aanwezige vermogen geeft namelijk voldoende zekerheid dat het verliezen (tijdig) op kan vangen. Daarom komt niet al het aanwezig vermogen in aanmerking om de SKV dan wel MKV te dekken. Het vermogen moet daarom ingedeeld worden in **Tier-**klassen. Hoe lager de Tier-klasse, hoe zekerder het is dat dit vermogen verliezen op kan vangen.

Aanwezige solvabiliteit "Solvency II"

		Tier 1	Tier 2	Tier 3	Totaal
1	Totaal kernvermogen voor aanpassingen	12.977	0	660	13.637
2	Totaal aanpassingen	0	0	0	0
3	Totaal kernvermogen na aanpassingen	12.977	0	660	13.637
4	Totaal aanvullend vermogen	0	0	0	0
5	Totaal vermogen beschikbaar voor de solvabiliteitskapitaalvereiste	12.977	0	660	13.637
6	Totaal vermogen beschikbaar voor de minimumkapitaalvereiste	12.977	0	0	12.977
7	Totaal in aanmerking komend vermogen voor de solvabiliteitskapitaalvereiste	12.977	0	660	13.637
8	Totaal in aanmerking komend vermogen voor de minimumkapitaalvereiste	12.977	0	0	12.977

Hieronder volgt een toelichting op bovenstaande stappen:

1. Ten eerste moeten alle balansposten van jaarrekening-waardering naar SII-waardering (= marktwaarde waardering) omgezet worden om tot het kernvermogen voor aanpassingen te komen.

	31-12-2016	*31-12-2015*
Jaarrekening kernvermogen	**15.007**	**15.105**
Beleggingen	52	-10
Voorziening herverzekering	-1.131	-1.452
Verzekeringsverplichtingen	1.091	1.133
Latente belastingen	327	325
Overig	-1.710	-972
Solvency II kernvermogen	**13.637**	**14.130**
Verschil	-1.371	-975

2. Er is geen voorzienbaar dividend (niet van toepassing omdat er geen sprake is van een in aandelen verdeeld eigen vermogen (cooperatie)).
3. Het saldo van 1 en 2 vormt het totaal kernvermogen.
4. Zevenwouden heeft geen **aanvullend vermogen** (Tier 2 of 3)**.**
5. Het saldo van 3 en 4 is voor alle Tier's beschikbaar om de SKV te dekken.
6. Het saldo van 3 en 4 alleen van Tier 1 en 2 (bij Tier 2 met uitzondering van aanvullend vermogen) is beschikbaar om de MKV te dekken. Tier 3 vermogen alsmede aanvullend vermogen van Tier 2 vermogen zijn niet beschikbaar om de MKV te dekken. Bij Zevenwouden is er Tier 1 en Tier 3 vermogen. Het Tier 3 vermogen bestaat uit de latente belastingvordering op de jaarrekening balans.
7. Vervolgens moet beoordeeld worden op basis van de SII-specificaties welke onderdelen van het beschikbare vermogen in aanmerking komen om de SKV te dekken. Eis hierbij is bijvoorbeeld dat de SKV minimaal door 50% Tier 1-kapitaal gedekt moet worden. Bij Zevenwouden komt alles in aanmerking.

8. Vervolgens moet beoordeeld worden op basis van de SII-specificaties welke onderdelen van het beschikbare vermogen in aanmerking komen om de MKV te dekken. Eis hierbij is bijvoorbeeld dat de MKV minimaal door 80% Tier 1-kapitaal gedekt moet worden. Tier 3 kapitaal komt niet in aanmerking ter dekking van de MKV. Bij Zevenwouden komt alles behalve de latente belastingvordering in aanmerking.

7.5 Overige gegevens

Er zijn geen overige belangrijke aandachtspunten rondom het eigen vermogen en de kapitaalsvereisten.